

Besluit
Verlenen vergunning
Wet natuurbescherming

Waterschap Rivierenland
T.a.v. de heer B. de Fockert
De blomboogerd 1
4003 BX TIEL

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Onderwerp
Wet natuurbescherming:
Hoofdstuk 2 Natura 2000 gebieden

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 51

Locatie

Waaldijk tussen Wolferen en Sprok

Gemeente(n)

Lingewaard, Neder-Betuwe, Nijmegen, Overbetuwe

Activiteit

Dijkversterking Wolferen Sprok

Geachte heer De Fockert,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

Definitief besluit

Wij verlenen u deze vergunning. U ontvangt nu het definitieve besluit. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
2 van 51

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze vergunning beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 zijn kaarten van de ligging dijkversterking Waaldijk tussen Wolferen en Sprok en het onderzoeksgebied opgenomen en in bijlage 3 de ligging van de mitigatiepercelen van de kwartelkoning. Bijlage 4 betreft de Aerius berekeningen die separaat meegezonden worden. Neem alle bijlagen goed door.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Martin Kaal
Teammanager Vergunningverlening

Stukken ten grondslag aan besluitvorming en de documentnummers inzage:

- 03298865 Aanvraagformulier (d.d. 17 juli 2020)
- 03298879 Aerius berekening (kenmerk RshN2KQ9Pjf5 (d.d. 8 juli 2020)
- 03298881 Machtigingsbrief Waterschap Rivierenland (118604, d.d. 10 maart 2020)
- 03298883 Natuurtoets (Ontwerpteam De Betuwse Waard, d.d. 10 juli 2020)
- 03298884 Passende beoordeling inclusief mitigatieplan (Ontwerpteam De Betuwse Waard, d.d. 16 juli 2020)
- 03298885 Uittreksel KvK Waterschap Rivierenland (30281419, d.d. 17 juni 2020)
- 03312010 Verzoek om aanvullende gegevens (d.d. 17 augustus 2020)
- 03321157 Aanvullende gegevens (Ontwerpteam De Betuwse Waard, d.d. 3 september 2020)
- 03322086 2^e Verzoek om aanvullende gegevens (d.d. 7 september 2020)
- 03322876 Aanvullende gegevens (Ontwerpteam De Betuwse Waard, d.d. 8 september 2020)
- 03330295 Ontwerpbesluit Wnb Gebieden Dijkversterking Wolferen-Sprok, d.d. 2 oktober 2020
- 03333856 Email Ontwerpbesluit Wnb Gebieden Dijkversterking Wolferen-Sprok, d.d. 2 oktober 2020
- 03360308 Zienswijze, geen kenmerk, d.d. 9 november 2020 (geregistreerd onder gecoördineerde zaaknummer 2020-011687)
- 03360615 Zienswijze, kenmerk Bo87277ab.20FVJEM.jjb, d.d. 11 november 2020 (geregistreerd onder gecoördineerde zaaknummer 2020-011687)

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
3 van 51

03360307 Zienswijze, geen kenmerk, d.d. 12 november 2020 (geregistreerd onder gecoördineerde zaaknummer 2020-011687)
03361897 Zienswijze, kenmerk WOSRF-1560311142-374, d.d. 12 november 2020 (geregistreerd onder gecoördineerde zaaknummer 2020-011687).
03413015 Email: Intrekking nummer 003 Zienswijze, kenmerk WOSRF-1560311142-374, d.d. 12 november 2020, d.d. 12 januari 2021
03430010 Email: Bevestiging Intrekking nummer 003 Zienswijze, kenmerk WOSRF-1560311142-374, d.d. 12 november 2020, d.d. 12 maart 2021
03414706 Email aanvullende gegevens definitieve besluitvorming, d.d. 9 februari 2021
03414722 Natuurtoets (Ontwerpteam De Betuwse Waard, d.d. 18 december 2020)
03414724 Passende beoordeling (Ontwerpteam De Betuwse Waard, d.d. 8 februari 2021)
03414727 Nota van Antwoord (Ontwerpteam De Betuwse Waard, 28 januari 2021)
03448481 Aerius berekening (kenmerk RhL5T9pGZP9w, d.d. 27 januari 2021)

Bijlagen

Bijlage 1 – Toelichting en voorschriften

Bijlage 2 – Ligging dijkversterking Wolferen - Sprok en studiegebied

Bijlage 3 – Ligging mitigatiepercelen leefgebied kwartelkoning

Apart document:

Bijlage 4 – Aerius berekening kenmerk RhL5T9pGZP9w, d.d. 27 januari 2021.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
4 van 51

BIJLAGE 1

1. Toelichting

1.1 Omschrijving activiteiten

De Waaldijk tussen Wolferen en Sprok (hierna WoS) voldoet niet aan de wettelijke normen voor hoogwaterveiligheid: de dijk is te laag en heeft onvoldoende stabiliteit. De beheerder van de waterkering, Waterschap Rivierenland, kreeg daarom van het nationale Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) de opdracht om de dijk met een tracé te versterken. Het totale tracé is ongeveer 15 kilometer lang. Hiervan voldoet ca. 13,3 km niet aan de wettelijke normen voor hoogwaterveiligheid.

De dijk is opgedeeld in 17 dijksecties. Het begint bij Sprok met dijksectie 1 en eindigt bij Wolferen met dijksectie 17. Over dit traject zijn 7 laad-/loslocaties in de Waal aangewezen welke overslag van en naar het water mogelijk maken. In bijlage 2 zijn de dijksecties gegroepeerd per cluster weergegeven. Ieder cluster heeft een eigen, gelijknamige laad-/loslocatie welke in de afbeelding met een letter is weergegeven. De cijfers in dezelfde afbeelding geven aan waar tijdelijke gronddepots worden ingericht.

De dijkversterking moet eind 2024 zijn uitgevoerd. Op 12 maart 2019 is het voorkeursalternatief (hierna VKA) vastgesteld, dit VKA is verder uitgewerkt tot het huidige ontwerp. Dit is het ontwerp dat in de Passende Beoordeling getoetst is.

De activiteiten welke nodig zijn voor de dijkversterking staan omschreven in paragraaf 2.2 van de Passende Beoordeling met een toelichting over het VKA, de maatwerkoplossingen en de te nemen maatregelen ter bescherming van de bever.

2 Voorschriften

Alle meldingen of toestemmingsaanvragen moeten gedaan worden via post@gelderland.nl onder vermelding van zaaknummer 2020-009843.

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

2.1 Algemeen

1. Een (digitale) kopie van deze vergunning moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
2. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
5 van 51

blijft te allen tijde verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.

3. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij kunnen deze voorschriften uitvoeren.
4. Om deze vergunning over te dragen is het verplicht toestemming te vragen aan provincie Gelderland.

2.2 Materieel

5. De inzet van materieel komt overeen zoals in de Aerius berekening met kenmerk RhL5T9pGZP9w is vermeld. Als er afgeweken wordt van wat in de berekening vermeld staat en er meer stikstofdepositie kan ontstaan dient dit gemeld te worden.

2.3 Maatregelen

6. Bij de amfibieënschermen worden tijdens de voor- en najaarstrek de emmers dagelijks gecontroleerd. Aanvullend wordt opgenomen dat:
 - a) het amfibieënscherm dient uit een egaal glad hard oppervlak te bestaan aan de zijde waar de amfibieën dienen te verblijven of afgevangen worden. Een ruw oppervlak als worteldoek is niet toegestaan;
 - b) de emmers voorzien dienen te zijn van gaten in de bodem, op de bodem dient natuurlijke beschutting en isolatie aanwezig te zijn in de vorm van grassen, bladeren, zand, stro. Daarnaast dient een stok rechtop in de emmer te komen die uitsteekt tot boven de emmerrand;
 - c) buiten de dagelijkse controle in de voor- en najaarstrek dienen de emmers uit de grond verwijderd dienen te worden en het gat te worden gedicht. Indien verwijdering uit de grond niet wenselijk is, dienen de emmers voorzien te worden van een deksel, waarbij een wekelijkse controle benodigd geacht wordt. Daarnaast dient buiten de afvangperiode het scherm wekelijks gecontroleerd te worden op defecten.
 - d) tijdens de voortplantingsperiode langs dijksectie 17 een amfibieënscherm aan de binnendijkse zijde van de dijk geplaatst dient te worden. Deze schermen dienen minstens 50 cm hoog te zijn en minimaal 10 centimeter ingegraven te zijn. De schermen dienen één per maand door een terzake deskundige (of ecologisch begeleider) gecontroleerd te worden op kieren en overhangende vegetatie. Deze schermen voorkomen dat dieren vanuit de binnendijkse poelen de dijk oversteken naar de uiterwaard op zoek naar winterhabitat;
7. De inrichting en het beheer zal worden uitgevoerd zoals in hoofdstuk 8 van de Passende Beoordeling van 8 februari 2021.
8. Vanaf 2021 tot en met 2024 dient jaarlijks een monitoring naar kwartelkoning uitgevoerd te worden. De monitoringsmethodiek dient uiterlijk 1 mei 2021 ter goedkeuring naar provincie Gelderland opgestuurd te worden.
9. De monitoringsrapportage over de effecten van de maatregelen op de kwartelkoning dient jaarlijks opgesteld te worden. Het laatste jaar (2025) dient de rapportage een evaluatie te

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
6 van 51

bevatten. Stuur elk jaar uiterlijk 1 november een rapportage (in pdf) ter kennisgeving naar provincie Gelderland. De rapportage bevat tenminste:

- de voortgang van de werkzaamheden;
- de onderzoeksmethodiek;
- de resultaten van de monitoring met daarin geschiktheid leefgebied en voorkomen (met betrekking tot de kwartelkoning mede in de mitigatiepercelen (zie bijlage 3)) en onderzoeksgebied (zie bijlage 2) Wolferen Sprok;
- conclusie en eventueel benodigde bijsturing.

Naar aanleiding van de monitoringsresultaten kunnen extra voorschriften opgelegd worden. Deze zullen deel uitmaken van onderhavig besluit.

10. Stuur elk jaar uiterlijk op 1 november een rapportage (in pdf) over de mitigatie ter kennisgeving naar provincie Gelderland. Meld in de rapportage:

- de voortgang van de werkzaamheden;
- de mate waarin de mitigerende maatregelen zijn uitgevoerd;
- de resultaten van de inrichtings- en beheermaatregelen;
- het beheer op de doelen waarvoor het gebied is aangewezen.

2.4 Periode

11. De mitigatiepercelen zijn voor aanvang van de werkzaamheden voor dijkversterking WoS geschikt leefgebied voor de kwartelkoning.
12. Twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden voor dijkversterking WoS dient een startmelding per dijksectie (of clustering van secties) gedaan te worden bij provincie Gelderland.
13. Deze vergunning is vanaf de startmelding van de werkzaamheden voor dijkversterking WoS geldig voor een uitvoeringsperiode van 5 jaar.
14. Als het project klaar is moet dit binnen twee weken gemeld worden.

Op dit Projectplan Waterwet is de gecoördineerde projectprocedure van toepassing waarbij alle benodigde ontwerpbesluiten en de projectMER gelijktijdig gepubliceerd en ter inzage gelegd worden (zie volgend hoofdstuk 3 Procedure).

3 Procedure

3.1 Projectprocedure Dijkversterking Wolferen-Sprok

In artikel 5.8 van de Waterwet is bepaald dat Gedeputeerde Staten in het kader van een projectprocedure een gecoördineerde voorbereiding bevorderen van de besluiten die nodig zijn ter uitvoering van een projectplan voor de verlegging of versterking van primaire waterkeringen. De dijk tussen Wolferen en Sprok is een primaire waterkering. De coördinatie is gericht op een efficiënte besluitvorming door de voorbereiding, vaststelling en bekendmaking van de benodigde besluiten op elkaar af te stemmen en gelijktijdig te laten verlopen. Daardoor kunnen voor zowel het

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
7 van 51

projectplan als de uitvoeringsbesluiten gelijktijdig en bij één loket zienswijzen worden ingediend. De goedkeuring van het projectplan door Gedeputeerde Staten vormt het sluitstuk van de besluitvorming. Na dit goedkeuringsbesluit staat voor belanghebbenden gelijktijdig beroep open tegen het goedkeuringsbesluit en de uitvoeringsbesluiten.

De besluiten die ter uitvoering van het projectplan gecoördineerd worden zijn:

1. Bestemmingsplan van gemeente Overbetuwe Buitengebied;
2. Bestemmingsplan van gemeente Nijmegen;
3. Bestemmingsplan van gemeente Neder-Betuwe
4. Vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (gebieden) van provincie Gelderland;
5. Ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (soorten) van de provincie Gelderland;
6. Melding en ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (houtopstanden) van de provincie Gelderland;
7. Omgevingsvergunning kappen van de gemeente Nijmegen;
8. Omgevingsvergunning bouwen + binnenplans afwijken bestemmingsplan van gemeente Neder-Betuwe;
9. Omgevingsvergunning bouwen + binnenplans afwijken bestemmingsplan van gemeente Overbetuwe;
10. Omgevingsvergunning bouwen + binnenplans afwijken bestemmingsplan van gemeente Nijmegen;
11. Omgevingsvergunning bouwen van gemeente Lingewaard;
12. Monumentenvergunning van de gemeente Nijmegen (Buitenplaats Oosterhout);
13. Monumentenvergunning van de gemeente Overbetuwe (Landgoed Loenen);
14. Vergunning Wet beheer rijkswaterstaatswerken kruising A50

3.2 Gezamenlijke voorbereiding van besluiten

Het (ontwerp)projectplan, de milieueffectrapportage voor het project en de (ontwerp)uitvoeringsbesluiten benodigd voor de realisatie van Dijkversterking Wolferen-Sprok zijn door betrokken overheden gezamenlijk voorbereid en ook de communicatie daarover heeft gezamenlijk plaatsgevonden. Om de voorgenomen besluiten zo goed mogelijk bij betrokkenen onder de aandacht te brengen en hen daarbij te betrekken is er op verschillende momenten informatie verstrekt en is om hun mening over het project gevraagd.

3.3 Ontwerpbesluiten

Het ontwerp-projectplan, de milieueffectrapportage en de ontwerp-uitvoeringsbesluiten met bijbehorende documenten hebben gedurende zes weken ter inzage gelegen in de periode van 2 oktober t/m 13 november 2020. Er zijn in deze periode zienswijzen ingediend. Voor de

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
8 van 51

beantwoording van de zienswijzen en de motivering van eventuele aanpassingen van de besluiten wordt verwezen naar de Nota van Antwoord zienswijzen Dijkversterking Wolferen-Sprok.

3.4 Beroep instellen

Het definitieve projectplan inclusief de milieueffectrapportage en de definitieve uitvoeringsbesluiten liggen, na de goedkeuring van het projectplan door Gedeputeerde Staten, gezamenlijk zes weken ter inzage zoals aangegeven in de kennisgeving. Belanghebbenden kunnen in die periode bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep instellen zoals aangegeven in de kennisgeving. De Afdeling bestuursrechtspraak beslist in eerste en enige instantie over de ingestelde beroepen.

3.5 Voorlopige voorziening

Het instellen van beroep schorst de werking van het besluit niet. Om de werking van de besluiten op te schorten kunnen degenen die beroep hebben ingesteld, een voorlopige voorziening aanvragen. Een verzoek hiertoe kan worden ingediend bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Bij het verzoek moet een afschrift van het beroepschrift worden overlegd. Voor het indienen van een beroepschrift en/of een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

3.6 Crisis- en herstelwet

Op de gecoördineerde projectprocedure is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit heeft onder meer tot gevolg dat alle beroepsgronden in het beroepschrift moeten worden opgenomen, een beroep niet ontvankelijk wordt verklaard indien binnen de beroepstermijn geen beroepsgronden zijn ingediend en dat de beroepsgronden na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld. Dit betekent onder andere dat het indienen van een zogenaamd 'pro forma' beroepschrift niet mogelijk is.

3.7 Historie vergunningverlening

Er is niet eerder een vergunning of een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) verleend op grond van de Wet natuurbescherming voor dit project.

3.8 Aanvraag

Op 17 juli 2020 hebben wij de aanvraag ontvangen. Op 17 augustus 2020 hebben wij een brief met verzoek om aanvullende gegevens verstuurd, hierop hebben wij 3 september 2020 aanvullingen ontvangen. Daaropvolgend is op 7 september per email een 2^e verzoek om aanvullingen verzonden, waarop op 8 september 2020 per email de aanvullingen geleverd zijn. Deze aanvullingen zijn verwerkt in dit besluit en vormen onderdeel van dit dossier. Na aanleiding van de zienswijze is een aangepaste natuurtoets, passende beoordeling en Aerius berekeningen als bijlage bij de passende beoordeling ontvangen.

De aanvraag maakt deel uit van deze vergunning.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
9 van 51

3.9 Overige onderdelen van de Wet natuurbescherming

Dit besluit geldt alleen voor onderdeel gebiedsbescherming van de Wnb. Er loopt een aparte procedure binnen de coördinatie voor de ontheffing voor beschermde soorten (zaaknummer 2020-009500) en beschermde houtopstanden (zaaknummer 2020-009521).

4 Beoordeling

4.1 Aangevraagde situatie

In bijlage 2 is de ligging van project dijkversterking Wolferen – Sprok (hierna WoS) tezamen met de ligging van Natura 2000-gebieden op kaart weergegeven. Natura 2000-gebied Rijntakken bestaat ter hoogte van dijksecties 1 tot en met 4 uit zowel Habitatrichtlijngebied als Vogelrichtlijngebied. Bij de overige dijksecties is er geen Habitatrichtlijngebied aanwezig langs de dijk, wel Vogelrichtlijngebied.

De voorgenomen activiteiten welke nodig zijn voor de dijkversterking staan omschreven in de paragraaf 2.2 van de Passende beoordeling.

De werkzaamheden vinden plaats aangrenzend aan Natura 2000 gebied Rijntakken. Uit de natuurtoets (docnr. 03414722) is gebleken dat er effecten zijn op meerdere Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie en dat er sprake is van overige effecten op Natura 2000 gebied Rijntakken. Effecten op Natura 2000-gebieden kunnen zowel optreden in de aanlegfase als in de gebruiksfase. In de Passende Beoordeling (hierna PB) zijn de effecten beschreven. De duur van de werkzaamheden is ongeveer 4 jaar. Er ontstaat door het ontwerp van de dijk geen verkeersaantrekkende werking, waardoor de verkeersgegevens voor de bestaande situatie gelijk is aan die van de toekomstige intensiteit. In de volgende paragrafen worden de overige effecten eerst beoordeeld. Daarna volgt de beoordeling van effecten door stikstof depositie.

4.2 In de aanvraag beschreven relevante factoren

Natura 2000-gebied Rijntakken grenst direct aan de zuidzijde van het projectgebied. Als relevante effecten zijn benoemd:

- oppervlakteverlies (waaronder begrepen ‘mechanische effecten’);
- verzuring en vermesting (als gevolg van stikstofdepositie);
- verstoring als gevolg van licht, geluid, trillingen en optische verstoring;
- effecten van verdroging.

Voor elk van de relevante effecttypen is beoordeeld welke habitatrichtlijnsoorten, vogelrichtlijnsoorten en habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling mogelijk (significant) negatieve effecten ondervinden van het project. De samenvattende tabel 5.1 PB geeft op welke effecten en voor welke soorten/habitattypen effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
10 van 51

In hoofdstuk 5 van de passende beoordeling is de effectafbakening uitgevoerd. In hoofdstuk 6 en 7 zijn de effecten bepaald en beoordeeld. Per hoofdstuk is een onderbouwing gegeven van de toetsingsmethodiek met de gehanteerde uitgangspunten.

4.3 Overige effecten door werkzaamheden op de habitattypen

In het Voorkeursalternatief is gekozen voor een grondoplossing met een binnenberm, buitenberm en ophoging. Het benodigde ruimtebeslag voor de ophoging vindt zo veel mogelijk binnendijks plaats. Dit leidt tot minder opstuwing op de as van de rivier bij maatgevend hoogwater en minder ruimtebeslag op Natura 2000-gebied. De versterkte dijk ligt deels binnen de grenzen van Habitatrictlijngebied. Effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn de enige relevante effecten voor habitattypen in de omgeving van het project. Er vindt geen (tijdelijk) ruimtebeslag plaats binnen de habitattypen, zodat vernietiging of mechanische verstoring niet aan de orde is.

4.3.1. Typische soorten

Het effect dat het verst reikt is geluid, dat met een verstoringscontour op 47dB(A) reikt tot 215 meter. Binnen deze contour ligt het habitatype H3270 (slikkige rivieroever). Dit habitatype heeft vaatplanten als typische soorten. Vaatplanten zijn op basis van de effectenindicator niet gevoelig voor optische verstoring, verstoring door geluid en trilling. Er is een theoretisch effect van verstoring door licht. Binnen het project wordt er niet voor 06.00 uur en niet na 19.00 uur gewerkt, maar er is verlichting nodig tijdens overlap tussen de werkuren en schemerperiodes gedurende najaar, winter en voorjaar. Hoewel uit laboratoriumomstandigheden blijkt dat licht belangrijk en sturend is voor processen in planten zijn er geen studies waaruit blijkt dat de verlichting die in de praktijk bij een uitvoeringsfase wordt toegepast (of vergelijkbaar) voor verstoring van het natuurlijke dag- en nachtritme of andere processen in planten zorgt. Bovendien reikt eventuele verstoring door verlichting niet ver, 50 tot 60 meter, en wordt deze slechts na 06.00 uur en tot 19.00 uur toegepast. Verlichting wordt alleen toegepast op locaties waar gewerkt wordt. (Significant) negatieve effecten zijn daarom uitgesloten voor typische soorten.

4.4 Overige effecten van werkzaamheden op de habitatrictlijnsoorten

Habitatrictlijnsoorten komen voor binnen de tijdelijke en permanente ruimtebeslagen en de invloedssfeer van de dijk in de aanleg en gebruiksfase. Als gevolg van het dijkontwerp treedt ruimtebeslag binnen Natura 2000-gebied Rijntakken op, in een enkel geval is sprake van ruimtebeslag op leefgebied buiten Natura 2000-gebied dat via externe werking beoordeeld wordt (paragraaf 5.2.1 PB). In de beoordeling van ruimtebeslag op leefgebied van HR-soorten zijn daarom voor de directe effecten en externe werking de dijksecties 1 tot en met 4 relevant, met uitzondering voor kamsalamander. Paragraaf 5.3.1 PB geeft een overzicht van dit ruimtebeslag en de habitats waarop dit plaatsvindt. Per habitat is bekend welke Habitatrictlijnsoorten (HR-soorten) met een instandhoudingsdoelstelling potentieel leefgebied hebben in dit habitat (Provincie Gelderland, Beheerplan Natura 2000 Rijntakken (038), december 2018).

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
11 van 51

Binnen het ruimtebeslag van dijksectie 1 is potentieel geschikt leefgebied (droge graslanden, plasdrassituaties, vochtige oobossen) gelegen voor de bever, kamsalamander en grote modderkruiper met een instandhoudingsdoel. Uit het veldonderzoek dat is uitgevoerd in het kader van de Soortenbescherming blijkt in dijksectie 16/17 (binnenwaarts) leefgebied voor en individuen van kamsalamander aanwezig te zijn. Vanwege het aanwijsbesluit en het beheerplan wordt specifiek voor deze HR-soort ook buiten het HR-gebied getoetst. In paragraaf 5.2.1 PB is onderbouwd dat er langs de dijksecties 6 t/m 17 geen sprake is van vernietiging van leefgebied dat via externe werking beoordeeld zou moeten worden.

Naast het oppervlakteverlies zijn de HR-soorten gevoelig voor de mogelijke verstoring (geluid, licht, trilling, optische verstoring en verdroging/vernatting) door de dijkversterking ter plaatse.

Onderstaand een korte samenvatting van de effecten per soort beschreven uit paragraaf 6.2 en paragraaf 7.2 van de passende beoordeling. Enkel de soorten die bij de effectbepaling een (significante) negatief effecten kunnen ondervinden zijn beschreven. Met betrekking tot optische verstoring is deze enkel meegenomen indien de maximale verstoringsafstand niet valt binnen verstoringsafstand voor geluid.

4.4.1 Bever

Bij dijksectie 2 is externe werking mogelijk door barrièrewerking. Langs de dijksecties 6 t/m 17 kan mede sprake zijn van barrièrewerking bij het leefgebied rondom het binnendijks gelegen fort in dijksectie 6.

Omdat het om een zeer beperkt aantal bevers gaat, er in de nabije omgeving meer naar het noordoosten en aan de andere zijde van de Waal voldoende uitwijkmogelijkheden zijn, en er een positieve trend is in de populatie bevers in Nederland en de Rijntakken is er door de barrièrewerking geen sprake van een significant negatief effect. Wel worden maatregelen getroffen met betrekking tot het negatieve effect van de barrièrewerking.

Binnen de verstoringscontour rondom dijksecties 1 t/m 4 zijn sporen gevonden welke duiden op de aanwezigheid van een oude beverburcht welke enkel wordt gebruikt bij hoog water. Door de vervallen staat van de burcht en het hol, en de afwezigheid van wissels staat vast dat dit geen essentieel onderdeel van het leefgebied van een in het Habitatrichtlijngebied levende familie bevers is. Oude burchten kunnen wel weer in gebruik worden genomen, wat maakt dat met hoog water de burcht dan bewoond kan worden. Er kan dan sprake zijn van potentiële geluidverstoring en verstoring door trilling. Langs de dijksecties 6 t/m 17 zijn op meerdere locaties territoria van bever aanwezig in het Vogelrichtlijngebied van de Rijntakken maar binnen verspreidingsafstand van het Habitatrichtlijngebied. Het gaat dan om dijksectie 6, 7 t/m 10, 13 en 14. Hoewel er bij dijksectie 7 alleen foerageersporen zijn aangetroffen wordt er worst case van uit gegaan dat het bij alle buitendijks gelegen wateren en aangrenzende oevers gaat om essentiële leefgebieden. Het binnendijks gelegen territorium rondom het fort bij dijksectie 6 wordt als worst case ook als essentieel beoordeeld. Al deze territoria liggen deels binnen de verstoringscontour van de

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
12 van 51

aanlegfase. Geluidverstoring en verstoring door trilling kan dan in potentie een negatief effect veroorzaken.

Tijdens hoog water wordt niet grootschalig gewerkt op de dijk. Daarnaast is de bever niet gevoelig voor het type geluid dat door de overige werkzaamheden (anders dan intrillen) wordt veroorzaakt. De verstoring door de werkzaamheden zijn tijdelijk van aard en vindt hoofdzakelijk overdag plaats. Omdat het om een beperkt effect gaat, het om een beperkt aantal bevers gaat, er in de nabije omgeving en aan de andere zijde van de Waal voldoende uitwijkmogelijkheden zijn, en er een positieve trend is in de populatie bevers in Nederland en de Rijntakken zal dit zeker niet een significant negatief effect opleveren. Maatregelen worden getroffen met betrekking tot een negatief effect door geluid en daarmee mede trilling.

Op de dijk is geen permanente verlichting aanwezig. De activiteit waarbij mogelijk de meeste verlichting nodig zou zijn tijdens overlap tussen de werkuren (na 06:00 en voor 19:00) en schemerperiodes gedurende najaar, winter en voorjaar is het intrillen. Daarbij worden uit veiligheidsoverwegingen bouwlampen ingezet, maar niet hoger dan 10 meter. Aanvullend kan sprake zijn van minder sterke verlichting op voertuigen en materieel en nabij loslocaties en depots. Er is enkel sprake van verlichting op locaties waar gewerkt wordt. Door verlichting kan potentieel verstoring optreden met een negatief effect tot gevolg.

Volgens de Zoogdiervereniging zijn er echter geen literatuurbronnen bekend waaruit blijkt dat bevers gevoelig zijn voor licht. Wel zijn er diverse praktijksituaties die aantonen dat bever niet specifiek gevoelig is voor licht. De verlichting die als gevolg van het plan wordt ingezet wordt gezien als 'normale' verlichting, zeker op de toegepaste hoogte. Geconcludeerd is daarom dat er geen sprake is van verstoring door verlichting.

Als gevolg van de dijkversterking Wolferen-Sprok is er geen sprake van verhoging van de recreatiedruk, maar er is wel sprake van doorsnijding van het leefgebied waar binnendijks territoria aanwezig zijn. Het betreft dan de dijksecties 2 en 6. Op die locaties is er reeds in de huidige situatie sprake van recreatiedruk. Op die locaties kan licht (in combinatie met barrièrewerking) wel mogelijk een negatief effect hebben. Dit zal echter zeker niet significant negatief zijn vanwege de beperkte omvang van de impact en de gunstige trend in de populatie bevers in Nederland en de Rijntakken. Wel worden maatregelen getroffen met betrekking tot een negatief effect door verlichting.

4.4.2 Kamsalamander

Vanwege de ligging van (potentieel) leefgebied binnen het permanente ruimtebeslag bij dijksectie 16b is vernietiging van leefgebied (0,178 ha permanent ruimtebeslag en 0,037 ha tijdelijk ruimtebeslag werkstroken; gelegen buiten Natura 2000-gebied) nader beoordeeld. Zowel de buitendijkse als binnendijkse poelen met leefgebied voor kamsalamander in sectie 16b en 17 worden niet fysiek aangetast door de dijkversterking. (Significant) negatieve effecten op kamsalamander als gevolg van ruimtebeslag van de dijk bij dijksectie 16b kan potentieel optreden en wordt nader beoordeeld. Voor kamsalamander is in dijksectie 16b binnendijks leefgebied

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
13 van 51

aanwezig wat vernietigd wordt, ook is er sprake van mogelijke barrièrewerking. Bij sectie 17 is er geen sprake van een permanent effect als gevolg van ruimtebeslag.

Het buiten Natura 2000-gelegen leefgebied dat verwijderd wordt voor zowel het dijkontwerp als de werkstrook (opgeteld 0,21 ha) is een smal en langgerekte rand van een groter oppervlak bos. Het deel dat verwijderd wordt heeft relatief een klein oppervlak en er blijft voldoende landhabitat intact (meer dan 1,2 ha). Het is daarom geen essentieel leefgebied voor kamsalamander. Na het verwijderen van de langgerekte strook leefgebied blijft er binnendijs voldoende leefgebied over in de vorm van bomenstruweel en bosjes. Er blijft voldoende draagkracht in het gebied aanwezig om deze populatie te behouden en de uitbreidingsdoelstellingen niet in de weg te staan. Er treedt hierdoor geen negatief effect op. Bij het verwijderen van de bomen binnen dijksectie 16b en 17 kan mortaliteit optreden. Dit is een significant negatief effect, waarvoor maatregelen genomen worden.

Vanwege de ligging van leefgebied aan wederzijdse zijden van het permanente ruimtebeslag bij dijksectie 16b is barrièrewerking (versnippering) nader beoordeeld. Kamsalamander trekt tussen verschillende leefgebieden aan de binnen- en buitenzijde van de dijk. Tijdens de trek kan barrièrewerking optreden als passage verhinderd wordt door het plaatsen van hekken en kunnen individuen worden gedood. Voor de Rijntakken is er geen exacte staat van instandhouding voor kamsalamander bepaald. Uit het beheerplan voor de Rijntakken uit 2016 blijkt dat het niet goed gaat met de kamsalamander. Daarom wordt er veiligheidshalve een ongunstige staat van instandhouding aangehouden. Op basis van de ongunstige staat van instandhouding en vanwege het uitbreidingsdoel voor de Rijntakken wordt het als significant negatief beoordeeld. Maatregelen worden getroffen met betrekking tot de barrièrewerking van de kamsalamander tijdens de trekperiodes.

Onbekend is of kamsalamander gevoelig is voor trilling, maar vanuit de worst case wordt aangenomen dat hier wel sprake van is. Trillingen door het intrillen van damwanden reikt tot ongeveer 50 meter. De damwand werkzaamheden bij dijksectie 16b vinden binnen 10 à 40 meter het potentiële landhabitat binnendijs plaats, waarmee verstoring door trilling niet is uit te sluiten. Doordat een groot deel van het binnen 100 meter van de voortplantingspoel gelegen landhabitat verstoord kan raken, is er sprake van verstoring van een essentieel onderdeel van het leefgebied van de populatie. Op basis van de ongunstige staat van instandhouding en vanwege het uitbreidingsdoel voor de Rijntakken wordt de verstoring door trilling als significant negatief beoordeeld en worden maatregelen getroffen.

Zoals beschreven bij lichtverstoring van de bever kan tijdens overlap tussen de werkuren (na 06:00 en voor 19:00) en schemerperiodes gedurende najaar, winter en voorjaar verstoring door verlichting optreden. Kamsalamander is 's nachts actief, overdag houden ze zich schuil. Kamsalamander heeft binnen de verstoringcontour van licht nabij het dijktraject 16b leefgebied in de vorm van een voortplantingspoel en landhabitat. Het leefgebied ligt vrijwel naast mogelijke lichtbronnen gedurende de aanlegfase. De poel en het landhabitat naast en achter de poel in

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
14 van 51

dijksectie 17 zijn ook leefgebied en ligt binnen de verstoringcontour van licht. Toepassing van licht kan een negatief effect veroorzaken voor kamsalamander en is nader beoordeeld.

Het is niet bekend hoe gevoelig kamsalamander voor licht is. Als vergelijking wordt gezocht in dezelfde soortgroep als kamsalamander; amfibieën. Padden behoren ook tot de soortgroep amfibieën en worden op minstens 200 meter al aangetrokken door licht. Daarom is ook van deze afstand uitgegaan voor kamsalamander. Bij werkzaamheden met licht binnen deze 200 meter kan licht verstoring optreden. De werkzaamheden vinden vooral overdag plaats, van 07.00 tot 19.00 uur (incidenten uitgezonderd). Hierdoor is er overlap tussen de actieve periode van kamsalamanders en de werkzaamheden. Tijdens deze overlappende uren kan werkverlichting op de dijk voor licht verstoring zorgen in de naast de dijk gelegen leefgebieden van kamsalamander in dijksectie 16 en 17. Werkverlichting is van een andere aard dan de licht verstoring die nu al aanwezig is op de dijk. Namelijk permanent licht door het verlichten van de werkzaamheden versus licht van auto's. Kamsalamanders kunnen aangetrokken worden door dit permanente licht, waardoor verstoring in bepaalde perioden niet valt uit te sluiten. Op basis van de ongunstige staat van instandhouding (door de versnippering van de leefgebieden) en vanwege het uitbreidingsdoel voor de Rijntakken wordt de verstoring door licht het als significant negatief beoordeeld. Hiervoor worden maatregelen genomen.

De kamsalamander is gebonden aan specifieke biotopen waardoor visuele verstoring niet snel zal optreden. Visuele verstoring zal vaak het gevolg zijn van betreding van het leefgebied. Verstoring wordt daarom alleen mogelijk geacht als er sprake is van werkzaamheden binnen 100 meter van een voortplantingswater. Bij dijksectie 16b en 17 ligt leefgebied binnen 100 meter van de werkzaamheden. Optische verstoring is niet uit te sluiten in de periodes van overlap tussen de werkzaamheden en de periode waarin kamsalamander actief is. Toepassing van licht kan een negatief effect veroorzaken voor kamsalamander en is nader beoordeeld.

Bij dijksectie 16b ligt vrijwel het gehele leefgebied binnen 100 meter van de werkzaamheden, waardoor hier een negatief effect door optische verstoring zeker niet is uit te sluiten. Dit wordt beoordeeld als significant negatief en er worden maatregelen genomen.

Bij dijksectie 17 ligt het buitendijks gelegen leefgebied van de kamsalamander echter voor het overgrote deel buiten de 100 meter zone van de werkzaamheden. Er is hier geen sprake van optische verstoring in een essentieel onderdeel van het leefgebied. Er is wel sprake van een negatief effect maar dit is zeker niet significant. Wel worden maatregelen genomen.

4.4.3 Rivierdonderpad

Bij loslocatie A is potentieel geschikt leefgebied voor de rivierdonderpad aanwezig in de vorm van kribben en een verharde oever. Loslocatie A wordt tussen de kribben van de Waal aangelegd. Doordat er een verankerd ponton wordt aangelegd in het open water tussen de aanwezige kribben kan een vermindering in het voedselaanbod optreden. De aanleg van een ponton zorgt daardoor voor een lokale, tijdelijke toename van de geluidsbelasting en trilling in potentieel geschikt leefgebied van de soort.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
15 van 51

De rivierdonderpad kan niet voldoende uitwijken naar ander leefgebied door de kleine actieradius van deze soort. Hoewel het effect tijdelijk is (na voltooiing van het project treedt volledig herstel op in het kribvak) kan als gevolg van de beperkte uitwijkmogelijkheden een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstelling voor rivierdonderpad optreden, zeker omdat het niet goed gaat met de lokale staat van instandhouding doordat de soort wordt verdrongen door exotische grondels binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken.

4.5 Conclusie effecten habitatrictlijnsoorten

Met betrekking tot de bever zullen bij dijksectie 2 en 6 maatregelen getroffen worden met betrekking tot het negatieve effect door barrièrewerking. Voor dijksectie 1 t/m 4, 6, 7 t/m 10, 13 en 14 worden maatregelen getroffen met betrekking tot een negatief effect door geluid. Daarnaast worden bij alle dijksecties passende maatregelen getroffen met betrekking tot een negatief effect door verlichting.

Voor de kamsalamander kan bij dijksectie 16b en 17 een significant negatief effect optreden door permanente en tijdelijke afname van het landhabitat (mortaliteit is hieraan gekoppeld) en tijdelijke barrièrewerking door verhinderen passage. Met betrekking tot dijksectie 16b is een significant negatief effect door trilling en optische verstoring aan de orde. Maatregelen op voorgaande worden getroffen.

Bij dijksectie 17 treedt een negatief effect op door optische verstoring, maatregelen zullen hiervoor getroffen worden.

Effecten op de rivierdonderpad zijn aan de orde bij loslocatie A door afname functionaliteit leefgebied (foerageermogelijkheden) en verstoring door geluid en trilling. Deze zijn als significant negatief beoordeeld en maatregelen worden genomen.

4.6 Overige effecten van werkzaamheden op vogelrichtlijnsoorten

4.6.1. Broedvogels

Onderstaand een samenvatting van de effecten per soort beschreven in paragraaf 6.3 en paragraaf 7.3 van de PB. Enkel de geschikte broedhabitats en leefgebieden die bij de effectbepaling (significante) negatieve effecten kunnen ondervinden zijn beschreven. Bij een theoretisch significant effect door geluidsverstoring, een geschikt leefgebied binnen de verstoringscontour welke niet bijdraagt aan de draagkracht van de soort door het ontbreken van waarnemingen, is niet beschreven. Met betrekking tot optische verstoring is deze enkel meegenomen indien de maximale verstoringsafstand niet valt binnen verstoringsafstand voor geluid.

Aalscholver

Aalscholver heeft potentieel geschikt broedhabitat (boomgroepen in rietland, rivier begeleidend bos) binnen het permanent ruimtebeslag bij dijksecties 1, 8, 10, 14 en 16 en binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken bij dijksecties 1, 8, 10, 15 en 16. De aalscholver heeft daarnaast potentieel geschikt broedhabitat binnen het ruimtebeslag bij depotlocatie D. Geschikt broedhabitat

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
16 van 51

binnen het permanente en tijdelijke ruimtebeslag is niet aanwezig. Wel levert het gebied een beperkte bijdrage als foerageergebied tijdens de broedperiode en kan daarmee een bijdrage leveren aan het broedsucces van populaties in andere gebieden. Het projectgebied levert geen bijdrage aan broedhabitat en bovendien zijn de aantallen foeragerende aalscholwers beperkt en bestaat er voor deze individuen voldoende uitwijkmogelijkheid in de directe omgeving (15 km). De verstoring door geluid is tijdelijk. Vanwege de onzekere trend en een aantal broedparen onder het instandhoudingsdoel wordt beoordeeld dat elk effect dat aalscholwer verder van dat doel brengt leidt tot een significant negatief effect. Maatregelen worden getroffen.

Dodaars

Dodaars heeft binnen het ruimtebeslag geen potentieel geschikt broedhabitat (open water). Wel zijn er waarnemingen van dodaars bekend, broedend en broed gelieerd, binnen diverse dijksecties (tabel 6.16 PB).

Dodaars zit met 90 broedparen boven het instandhoudingsdoel van 45. Hoewel de populatie omvang in de Rijntakken van jaar tot jaar vrij sterk schommelt, is de populatie stabiel. Het doel van 45 broedparen in Rijntakken wordt ruim gehaald met (geschat) 90 broedparen. De staat van instandhouding in Rijntakken voor de dodaars is daarom gunstig.

Uit de kwantificering van de effecten als gevolg van verstoring door geluid (paragraaf 6.3.4 PB) blijkt dat dat het projectgebied binnen de geluidscontouren een beperkte bijdrage levert als broedgebied, voor maximaal worst-case vier broedparen in het jaar met het hoogste aantal waarnemingen (2014). Daarnaast zijn er 29 waarnemingen die broed gelieerd zijn bekend. Door de verstoring van deze vier broedparen komt dodaars niet onder haar instandhoudingsdoelstelling. Significant negatieve effecten zijn dan ook uitgesloten. Wel treedt er een negatief effect op. Maatregelen zullen getroffen worden.

Kwartelkoning

De kwartelkoning heeft potentieel geschikt broedhabitat (pioniersvegetaties en ruigten, grazige vegetaties) binnen het permanent ruimtebeslag bij dijksecties 1, 2, 4, 6, 8 tot en met 17 en binnen het tijdelijke ruimtebeslag bij dijksecties 1 tot en met 17. Kwartelkoning heeft daarnaast potentieel geschikt habitat binnen het tijdelijk ruimtebeslag bij depotlocaties A t/m G. Het broedhabitat dat bij deze soort hoort bestaat uit pioniersvegetaties (akkers) en kruidenrijk grasland.

De geschikte broedhabitats voor kwartelkoning binnen het permanent ruimtebeslag (dijksecties 1, 2, 4, 6, en 8 tot en met 17) hebben een oppervlakte van totaal 2,26 hectare. Alle geschikte broedhabitats voor kwartelkoning binnen het tijdelijk ruimtebeslag (dijksecties 1 tot en met 17) van de werkwegen samen en de depotlocaties A, B, D, E en G hebben een oppervlakte van totaal 10,27 hectare.

Het effect hierop is nader beoordeeld.

Omdat kwartelkoning onder haar doelstelling zit en een uitbreidingsdoelstelling voor kwaliteit en oppervlak leefgebied heeft leidt het permanente verlies van totaal 2,26 ha binnen dijksecties 1, 2, 4, 6 en 8 tot en met 17 tot een potentieel significant negatief effect.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
17 van 51

Door het tijdelijk ruimtebeslag treedt een effect op ten aanzien van in totaal 10,27 ha oppervlakte. Gezien de korte ontwikkeltijd van de geschikte vegetatie, de tijdelijkheid van de ingreep en de afwezigheid van kwartelkoning binnen het projectgebied zijn significant negatieve en negatieve effecten op kwartelkoning als gevolg van het tijdelijk ruimtebeslag uitgesloten.

Watersnip

De watersnip heeft potentieel geschikt broedhabitat (rietvegetaties, pioniersvegetaties en ruigten, grazige vegetaties) binnen het ruimtebeslag bij dijksecties 1, 2, 4, 6 en 10 tot en met 17 en binnen het ruimtebeslag van de tijdelijke werkstroken bij dijksecties 1 tot en met 17. Daarnaast is binnen het ruimtebeslag van de tijdelijke werkstroken bij depotlocaties A t/m G potentieel geschikt broedhabitat.

Binnen de tijdelijke en permanente ruimtebeslagen is geen geschikt broedbiotoop aanwezig. De watersnip heeft een broedhabitat dat bestaat uit natte, open pioniersvegetaties. Zij komt vooral voor op moerassig laagveen, hoogveen, natte heiden en zeer vochtige schrale graslanden op veengrond of uiterwaarden. Op grasland nestelt de watersnip alleen in vochtige hooilanden en extensief beweidde natte nestbiotoop met een waterpeil van 0 tot 20 centimeter beneden maaiveld. Deze omstandigheden ontbreken of de locaties zijn ongeschikt doordat deze gelegen zijn binnen de verstoringsafstand.

In de directe omgeving van het projectgebied zijn verspreide waarnemingen bekend van watersnip tussen dijksecties 6 en 12. Deze waarnemingen zijn echter grotendeels buiten het broedseizoen of buiten de verstoringscontouren.

Bij dijksectie 6 zijn zes waarnemingen bekend van watersnip in het broedseizoen. Deze waarnemingen zijn echter allen dicht bij de dijk. Vanwege de nabijheid van de dijk en de daar van uitgaande verstoring zijn deze waarnemingen niet van watersnip in geschikt broedbiotoop. Wel kan dit gebied een bijdrage leveren als foerageergebied. Daarnaast is een waarneming bekend uit 2016 van een watersnip in potentieel geschikt broedbiotoop, in de broedperiode. Ter hoogte van de laad- en loslocatie bij dijksectie 7 is een waarneming bekend van een mogelijk broedgeval.

Het effect hierop is nader beoordeeld.

Watersnip zit met 8 broedparen onder het instandhoudingsdoel van 17.

Uit de kwantificering van de effecten als gevolg van verstoring door geluid (paragraaf 6.3.4 PB) blijkt dat het projectgebied binnen de geluidscontouren een beperkte bijdrage levert als broedgebied, met een maximum van worst-case één potentieel broedpaar dat binnen de verstoringscontouren van geluid is waargenomen. Ook levert het gebied een beperkte bijdrage als foerageergebied tijdens de broedperiode met worst-case zes broed gelieerde waarnemingen en kan daarmee een bijdrage leveren aan het broedsucces van populaties in andere gebieden. In de directe omgeving (15 km) zijn voldoende mogelijkheden voor het tijdelijk uitwijken van watersnip. Ondanks de beperkte verstoring van maximaal één broedpaar en de uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving is, gezien de negatieve trend, sprake van een significant negatief effect op. Maatregelen worden getroffen.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
18 van 51

Zwarte stern

De zwarte stern heeft potentieel geschikt broedhabitat (grazige vegetaties) binnen het permanent ruimtebeslag bij dijksecties 2, 6, 9 tot en met 17 en binnen het ruimtebeslag van het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken is te vinden bij dijksecties 1, 2 en 6 tot en met 17.

Zwarte stern heeft geen geschikt broedhabitat. De specifieke broedhabitateisen van zwarte stern (op water of op oevers) ontbreken echter binnen het ruimtebeslag.

Bij de laad- en loslocatie ter hoogte van dijksectie 7 is een waarneming van twee individuen bekend uit 2018. Deze locatie bevindt zich echter direct naast de werkweg, welke in de huidige situatie al in gebruik is als afvoerrote van zand uit de zandwinplassen bij Oosterhout. Dit maakt dit ongeschikt als broedlocatie.

Voor zwarte stern kan de optische verstoring een aanvullende verstoring opleveren ten opzichte van verstoring door geluid. Verstoring door geluid is beoordeeld op 150 meter (voor werkwegen) en 215 meter (voor werkzaamheden aan de dijk). Voor zwarte stern wordt hierna dan ook beoordeeld een afstand van 150 meter buiten de geluidsverstoringcontour van werkwegen en 85 meter buiten de contour van werkzaamheden aan de dijk.

Het effect hierop is nader beoordeeld.

Zwarte stern zit met 207 broedparen onder het instandhoudingsdoel van 240. Zwarte stern is kieskeurig in haar keuze voor broedplaatsen. De nesten zijn gevoelig voor verstoring en predatie als gevolg van de relatief lange periode tussen nestbouw en uitvliegen van de jongen.

Uit de kwantificering van de effecten als gevolg van verstoring door geluid (paragraaf 6.3.4 PB) blijkt dat dat het projectgebied binnen de geluidscontouren geen bijdrage levert als broedgebied. Wel zijn er en beperkt aantal broed gelieerde waarnemingen bekend tijdens de broedperiode, met een maximaal aantal van worst-case 3. Daarmee kan het gebied een bijdrage leveren aan het broedsucces van populaties in andere gebieden. Momenteel wordt als grootste beperking voor zwarte stern de afwezigheid van voldoende voedsel (vis) gezien. Het tijdelijk ongeschikt worden van potentieel geschikt broedbiotoop door geluidverstoring is dan ook van ondergeschikt belang in de huidige staat van instandhouding van zwarte stern, waarvan in de Rijntakken de trend onbekend is sinds 2007. Vanwege de onzekere trend en een aantal broedparen onder het instandhoudingsdoel is beoordeeld dat elk effect dat zwarte stern verder van dat doel brengt leidt tot een significant negatief effect. Maatregelen worden getroffen.

IJsvogel

De ijsvogel heeft binnen het ruimtebeslag geen potentieel geschikt broedhabitat (open water).

Wel zijn er waarnemingen van ijsvogel bekend, broedend en broed gelieerd, binnen diverse dijksecties (tabel 6.17 PB). Voor ijsvogel zijn vier grotere concentraties in de wijdere omgeving van het projectgebied. Deze liggen allen buiten de verstoringcontour. Binnen het projectgebied zijn verspreide waarnemingen bekend.

IJsvogel zit met 52 broedparen boven het instandhoudingsdoel van 25. Dit is hoogstwaarschijnlijk te danken aan het aantal achtereenvolgende zachte winters. De staat van instandhouding van ijsvogel in de Rijntakken is gunstig.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
19 van 51

Uit de kwantificering van de effecten als gevolg van verstoring door geluid (paragraaf 6.3.4 PB) blijkt dat het projectgebied binnen de geluidscontouren een beperkte bijdrage levert als broedgebied, voor maximaal worst-case vijf broedparen in het jaar met het hoogste aantal waarnemingen (2015). Met deze maximale verstoring komt ijsvogel niet onder de instandhoudingsdoelstelling. Een significant negatief effect als gevolg van geluidsverstoring is daarom uitgesloten. Wel treedt een negatief effect op. Maatregelen worden genomen.

Oeverwaluw

De oeverwaluw heeft potentieel geschikt habitat (pioniersvegetaties en ruigten) binnen het permanent ruimtebeslag bij dijksecties 1, 6, 8, 11, 13, 14, 16 en 17 en binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken bij dijksecties 1,2, 4, 6 tot en met 8, 14, 16 en 17. De oeverwaluw heeft daarnaast potentieel geschikt habitat binnen het tijdelijk ruimtebeslag loslocaties, depots en toegangswegen bij depotlocatie B, D, E en G.

Deze soort heeft als broedhabitat open terreinen met zand- leem, of kleiwanden, bij voorkeur in de buurt van zoet water. De nesten worden gegraven in steile afgekalfde oevers van meren, rivieren en beken, maar ook in steilwanden van gronddepots, afgravingen, stuifduinen en greppels. Het ruimtebeslag omvat op geen enkele locatie steile wanden.

Binnen het projectgebied is er een concentratie van waarnemingen in de NDFP bij dijksectie 6. Daarnaast zijn verspreide waarnemingen bekend bij dijksecties 1 tot en met 4 en bij dijksecties 10 tot en met 13.

Oeverwaluw zit met 1.089 broedparen boven het instandhoudingsdoel van 680. Het doel is de laatste paar jaren constant ruim overschreden.

Uit de kwantificering van de effecten als gevolg van verstoring door geluid (paragraaf 6.3.4 PB) blijkt dat het projectgebied binnen de geluidscontouren een beperkte bijdrage levert als broedgebied, voor maximaal worst-case vijf broedparen. Met de verstoring van vijf broedparen komt oeverwaluw niet onder het instandhoudingsdoel. Voor de potentieel verstoorde individuen bestaat ruim voldoende uitwijkmogelijkheid in de directe omgeving van het projectgebied. De verstoring door geluid is bovendien tijdelijk. Als gevolg van geluid treedt daarom geen significant negatief effect op. Wel treedt er een negatief effect op. Maatregelen worden genomen.

Blauwborst

Voor Blauwborst is potentieel geschikt habitat (struiken en struwelen, boomgroepen in rietland) aanwezig binnen het permanent ruimtebeslag bij dijksecties 8, 10 en 16 en binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken bij dijksecties 8, 10, 12 tot en met 16. Blauwborst heeft daarnaast potentieel geschikt habitat binnen het ruimtebeslag bij depotlocatie F.

e geschikte broedhabitats (dijksectie 8, 10, 14, 15 en 16) voor blauwborst binnen het ruimtebeslag hebben een oppervlakte van totaal 0,09 hectare. Het effect van vernietiging hiervan is nader beoordeeld.

In totaal wordt als gevolg van de werkstroken tijdelijk ruimtebeslag gelegd op 0,04 ha geschikt broedhabitat van blauwborst bij dijksectie 10.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
20 van 51

De blauwborst broedt in verruigt rietland met wilgenopslag, moerasstruwelen of niet te dicht wilgen- en elzenbroekbos. Van belang is een combinatie tussen kale bodem als voedselplek, dichte vegetatie voor de nestplaats en opgaande elementen (struiken) als zang- en uitkijkpost. Het nest wordt gebouwd in dichte vegetatie, voedsel wordt verzameld op slikkige oevers, kale bodem of in lage ondergroei. Bij depotlocatie F liggen langs de toegangsweg aan beide zijden struiken en struwelen, welke onder het ruimtebeslag van de loslocaties, depots en toegangswegen vallen. Dit deel ligt in de buurt van open grasland en struiken/bomen. Daarmee is het geschikt broedgebied voor de blauwborst.

Ten aanzien van geluidsverstoring blijkt dat de uiterwaarden binnen de verstoringscontouren ter hoogte van de dijksecties, werkwegen en laad- en loslocaties voor blauwborst een zeer geringe bijdrage leveren als broedgebied. In totaal worden door de werkzaamheden maximaal 2 à 3 broedparen verstoord binnen dijksectie 1 en 13. Ook met die verstoring blijft blauwborst zeer ruim boven haar instandhoudingsdoelstelling.

De effecten zijn nader beoordeeld.

Omdat blauwborst met 260 broedparen ruim boven zijn instandhoudingsdoelstelling van 95 zit is, ondanks het mogelijk verminderen van het broedsucces met één broedpaar uitgesloten dat er een significant negatief effect optreedt op de instandhoudingsdoelstelling. Wel is er sprake van een negatief effect. Maatregelen worden genomen.

4.6.2. Verstoring broedvogels

De effectenbepaling van verstoring is beschreven in paragraaf 6.3.4 tot en met 6.3.7 van de PB. Het effect door verstoring van geluid en optische verstoring is beschreven in paragraaf 7.3.2 van de PB. Voor de broedvogelsoorten aalscholver, blauwborst, dodaars, ijsvogel en oeverzwaluw volgt dat er negatieve effecten optreden door verstoring. Voor de broedvogelsoorten aalscholver, watersnip en zwarte stern is sprake van een significant negatief effect. Maatregelen zullen getroffen worden.

4.6.3 Niet-broedvogels

Onderstaand een korte samenvatting van de effecten per soort beschreven uit paragraaf 6.4 en paragraaf 7.4 van de passende beoordeling. Enkel de geschikte leefgebieden die bij de effectbepaling een (significante) negatieve effecten kunnen ondervinden zijn beschreven. Geschikt leefgebied voor de pijlstaart en slobbeend bij de laad- en loslocaties is enkel aanwezig tijdens hoog water. In de hoogwaterperiode wordt er niet buitendijks gewerkt, zodat er als gevolg van de laad- en loslocaties geen effect optreedt op slobbeend. Deze zijn daarom niet beschreven.

Met betrekking tot optische verstoring is deze enkel meegenomen indien de maximale verstoringsafstand niet valt binnen verstoringsafstand voor geluid.

Aalscholver

Aalscholver heeft potentieel geschikt leefgebied (vochtige ooibossen) binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en werkwegen bij depotlocaties D en F. Beide depotlocaties zijn niet geschikt.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
21 van 51

De pontons die voor loslocaties A, C, D, E, F en G worden aangelegd in de kribben vormen potentieel geschikt leefgebied voor aalscholver. De zes pontons hebben een oppervlakte van 30x30 meter per stuk. In totaal is het tijdelijk ruimtebeslag op leefgebied van aalscholver daarmee 0,54 ha bij loslocatie A, C, D, E, F en G.

Dit is beoordeeld.

In de kribvakken met de pontons zijn geen grote concentraties van waarnemingen van aalscholver bekend. Langs het dijktraject liggen in totaal 72 kribvakken. Naar deze kribvakken kan aalscholver tijdelijk uitwijken. Daarnaast kan uitgeweken worden naar het oosten, westen en overzijde van de Waal, waar ook kribvakken aanwezig zijn. Er is dus voldoende uitwijkmogelijkheid voor aalscholver.

Negatieve effecten zijn dan ook uitgesloten.

Kleine zwaan

Kleine zwaan heeft potentieel geschikt leefgebied (droge graslanden, vochtige graslanden, plas-drassituaties) binnen het ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en werkwegen bij depotlocaties A tot en met G.

Depotlocatie C, E, F en G zijn geschikt als foerageergebied voor de kleine zwaan. In totaal is er tijdelijk ruimtebeslag op 2,39 ha potentieel geschikt leefgebied van kleine zwaan. Kleine zwaan ontbreekt in de huidige situatie echter in het gebied. De laad- en loslocaties zijn een tijdelijk effect. Na opheffen van deze locaties zal volledig herstel optreden.

Negatieve effecten als gevolg van het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken en de laad-los locaties zijn dan ook uitgesloten.

Grauwe gans

Potentieel geschikt habitat voor grauwe gans (plas-drassituaties, vochtige graslanden, droge graslanden) is aanwezig ter hoogte van dijksectie 1, 2, 4, 6, 8 tot en met 17 met betrekking tot het permanent ruimtebeslag. Ter hoogte van dijksectie 8 tot en met 17 is geschikt foerageergebied voor grauwe gans aanwezig in het permanent ruimtebeslag. De geschikte habitats voor grauwe gans binnen het permanent ruimtebeslag hebben een oppervlakte van totaal 2,15 hectare.

Grauwe gans heeft potentieel geschikt leefgebied binnen het tijdelijk ruimtebeslag van alle dijksecties. Geschikt habitat is aanwezig ter hoogte van dijksectie 7 tot en met 17. De geschikte habitats voor grauwe gans binnen het tijdelijke ruimtebeslag van de werkstroken hebben een oppervlakte van totaal 10,36 hectare.

Binnen het ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen ligt geschikt habitat binnen depotlocatie A tot en met G. Het geschikte habitat binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties (C, E, F en G) heeft een oppervlakte van totaal 2,39 hectare (foerageer- en rustgebied).

Het effect hierop zijn beoordeeld.

Grauwe gans is met een langjarig seizoensgemiddelde van 13.567 ruim boven zijn instandhoudingsdoelstelling van 8.300. Door het verminderen van de draagkracht met 13,82 (permanent ruimtebeslag) en 21,26 (tijdelijk ruimtebeslag) grauwe ganzen is uitgesloten dat

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
22 van 51

grauwe gans onder het instandhoudingsdoel komt. Wel is er een negatief effect. Maatregelen worden genomen.

Het doel van 21.500 rustende grauwe ganzen als seizoensmaximum wordt niet gehaald met 11.791. Als gevolg van de verstoring door het huidige gebruik van de weg, de geringe afstand van de weg tot het ruimtebeslag en de storingsgevoeligheid van kolgans is het ruimtebeslag van de dijk bij geen van de dijksecties geschikt rustgebied voor de kolgans. Dit geldt ook voor de meeste tijdelijke ruimtebeslagen van laad-los locaties, behalve voor locatie D. Deze locatie ligt op 230 meter van de dijkas. In paragraaf 6.4.3 was echter reeds onderbouwd dat de vegetatie op deze locatie te hoog is om als foerageer en rustgebied te dienen.

Negatieve effecten als gevolg van het tijdelijke ruimtebeslag van de werkstroken en de laad-los locaties op rustgebied van grauwe gans zijn dan ook uitgesloten.

Kolgans en brandgans

Potentieel geschikt habitat voor beide ganzensoorten (plas-drassituaties, vochtige graslanden, droge graslanden) is aanwezig ter hoogte van dijksectie 1, 2, 4, 6, 8 tot en met 17 met betrekking tot het permanent ruimtebeslag.

Ter hoogte van dijksectie 9 tot en met 14 en dijksectie 16 en 17 is geschikt foerageergebied voor kolgans en brandgans binnen het permanent ruimtebeslag. Het geschikte leefgebied voor beide soorten binnen het ruimtebeslag heeft een oppervlakte van totaal 0,83 hectare. Uit de bepaling van de asverlegging bij dijksectie 17 volgt een ruimtebeslag van 0,17 ha. In totaal gaat het om een permanent ruimtebeslag van 1,00 ha.

Potentieel habitat binnen het tijdelijk ruimtebeslag is gelegen binnen alle dijksecties. Geschikt habitat is aanwezig ter hoogte van dijksectie 7 tot en met 17. De geschikte habitats voor kolgans en brandgans binnen het tijdelijke ruimtebeslag van de werkstroken hebben een oppervlakte van totaal 10,36 hectare.

Binnen het ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen ligt geschikt habitat binnen depotlocatie A tot en met G. Het geschikte habitat binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties (C, E, F en G) heeft een oppervlakte van totaal 2,39 hectare.

Het totale tijdelijke ruimtebeslag is $10,36 + 2,39 = 12,75$ ha.

Het effect hierop is beoordeeld.

Omdat de kerngebieden het grootste effect geven is het totale ruimtebeslag beoordeeld als zijnde kerngebied. Ten slotte bestaat het grootste deel van het ruimtebeslag op geschikt foerageergebied uit productiegrasland. Productiegrasland geeft het grootste effect. Het totale ruimtebeslag is als zijnde productiegrasland beoordeeld.

Kolgans is met een langjarig seizoensgemiddelde van 42.774 ruim boven zijn instandhoudingsdoelstelling van 35.400. Door het verminderen van de draagkracht met 8,31 (permanent ruimtebeslag) en 106,5 (tijdelijk ruimtebeslag) kolganzen is uitgesloten dat kolgans onder het instandhoudingsdoel komt.

Brandgans is met een langjarig seizoensgemiddelde van 5.032 ruim boven zijn instandhoudingsdoelstelling van 920. Door het verminderen van de draagkracht met 1,69

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
23 van 51

(permanent ruimtebeslag) en 21, 71 (tijdelijk ruimtebeslag) brandganzen is uitgesloten dat brandgans onder het instandhoudingsdoel komt.

Daarmee is een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstelling van kolgans en brandgans als gevolg van het ruimtebeslag uitgesloten. Wel is er een negatief effect. Maatregelen worden genomen.

Het doel van 180.100 rustende kolganzen als seizoensmaximum wordt niet gehaald met 161.360. Het doel van 5.200 rustende brandganzen als seizoensmaximum wordt gehaald met 19.796

Als gevolg van de verstoring door het huidig gebruik van de weg, de geringe afstand van de weg tot het ruimtebeslag en de storingsgevoeligheid van kolgans en brandgans is het ruimtebeslag van de dijk bij geen van de dijksecties geschikt rustgebied voor de kolgans, behalve voor locatie D. De vegetatie op deze locatie is echter te hoog om als foerageer- en rustgebied te dienen (paragraaf 6.4.3 PB). Als gevolg van de verstoring door het huidig gebruik van de weg, de geringe afstand van de weg tot het ruimtebeslag en de storingsgevoeligheid van grauwe gans en brandgans is het ruimtebeslag van de dijk bij geen van de dijksecties geschikt rustgebied voor de kolgans en brandgans.

Negatieve effecten als gevolg van het ruimtebeslag van de dijk op rustgebied van kolgans en brandgans zijn dan ook uitgesloten.

Toendrarietgans

De toendrarietgans heeft potentieel geschikt habitat (plas-drassituaties, vochtige graslanden, droge graslanden) binnen het permanent ruimtebeslag ter hoogte van dijksectie 1, 8 tot en met 15 en 17. Dijksecties 9 tot en met 14 en dijksectie 16 en 17 bieden allen geschikt foerageergebied voor toendrarietgans binnen het permanent ruimtebeslag. De geschikte habitats voor toendrarietgans binnen het ruimtebeslag hebben een oppervlakte van totaal 0,83 hectare. Uit de bepaling van de asverlegging bij dijksectie 17 volgt een ruimtebeslag van 0,17ha. In totaal gaat het om een permanent ruimtebeslag van 1,00 ha.

Binnen dijksecties 7 tot en met 17 is potentieel geschikt habitat aanwezig binnen het tijdelijk ruimtebeslag. Geschikt habitat is aanwezig ter hoogte van dijksectie 7 tot en met 17.

De geschikte habitats voor toendrarietgans binnen het tijdelijk ruimtebeslag hebben een oppervlakte van totaal 6,01 hectare.

Binnen het ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen ligt geschikt habitat binnen depotlocatie A tot en met G. Het geschikte habitat binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties (C, E, F en G) heeft een oppervlakte van totaal 2,39 hectare.

Het effect hierop is beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 125 individuen in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 64. Het doel van 2.800 rustende individuen als seizoensmaximum wordt ook niet gehaald met 1.272.

Het aantal toendrarietganzen in Natura 2000-gebied Rijntakken laat geen stijgende lijn zien. Deze ontwikkeling wijkt sterk af van de landelijke trend, waarin juist een significante toename te zien is. Oorzaken voor de afname van toendrarietgans liggen mogelijk in de concurrentie met andere ganzensoorten, of dat toendrarietgans in gebieden buiten Rijntakken aantrekkelijker leefgebied

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
24 van 51

heeft gevonden. Het is onwaarschijnlijk dat afname van toendrarietgans in Rijntakken het gevolg is van verlies aan voedsel. De foerageercapaciteit voor de graseters wordt bepaald door de hoeveelheid, kwaliteit en beschikbaarheid van gras, deze zijn voldoende aanwezig binnen Rijntakken. Binnen het projectgebied zijn geen kerngebieden voor toendrarietgans aanwezig en het ruimtebeslag is niet in gebruik als leefgebied. Als gevolg van het ruimtebeslag zullen daarom met zekerheid geen significant negatieve of negatieve effecten optreden op de draagkracht van Rijntakken voor toendrarietgans voor foerageren. Voor rustplaatsen geldt dat toendrarietgans rust op water. Er is geen ruimtebeslag op water. Negatieve effecten als gevolg van het ruimtebeslag van de dijk zijn dan ook uitgesloten.

Smient

De smient heeft potentieel geschikt habitat (vochtige- en droge graslanden en plas-drassituaties) binnen het tijdelijk ruimtebeslag bij alle dijksecties.

De geschikte habitats voor smient (dijksectie 12 en 13) binnen het tijdelijke ruimtebeslag van de werkstroken hebben een oppervlakte van totaal 0,08 hectare.

Smient heeft potentieel geschikt leefgebied (droge graslanden en plas-drassituaties) binnen het ruimtebeslag bij depotlocaties A tot en met G.

De geschikte habitats voor de soorten binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties (C, E, F en G) hebben een oppervlakte van totaal 2,39 hectare.

Dit is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 17.900 individuen in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 5.753.

Binnen Rijntakken is voldoende foerageermogelijkheid aanwezig voor de smient. Het ruimtebeslag is tijdelijk. Na realisatie van het project worden de werkstroken en de laad- en loslocaties weer ingericht zoals voor het gebruik. Het ruimtebeslag bestaat uit graslanden en lage ruigtes. Deze zullen snel herstellen. Voor smient is voldoende ruimte in de directe omgeving om tijdelijk uit te wijken. Zie paragraaf 8.4.2 PB, hierin is in een kaart weergegeven waar dit beschikbaar is. In totaal is er in de omgeving 1.990 ha geschikt leefgebied aanwezig waar naar kan worden uitgeweken.

Vanwege het tijdelijke karakter van het ruimtebeslag en de ruim voldoende aanwezige uitwijkmogelijkheden zal het tijdelijk ruimtebeslag geen negatief effect hebben op smient.

Meerkoet

Doordat meerkoet een generalist is, heeft de soort potentieel geschikt foerageer- als rustgebied (droge graslanden, vochtige graslanden, plas- drassituaties, aangetakte nevengeulen, stilstaande wateren) in alle dijksecties, met uitzondering van dijksectie 3 en 7 bij het permanente ruimtebeslag. Door het grote aanbod aan geschikt foerageergebied voor meerkoet zal de soort niet foerageren binnen vochtige oobossen. Ook vindt de soort geen geschikt foerageer- en/of rusthabitat binnen de permanente stukken ruimtebeslag aangeduid als toegangswegen. Alle overige oppervlakten aan droge-, vochtige graslanden en plas-drassituaties worden daarom beoordeeld als geschikt rust- en/ of foerageergebied voor meerkoet. Dit betreft een totaal oppervlak van 4,16 ha binnen het permanente ruimtebeslag van alle dijksecties, met uitzondering van dijksectie 7.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
25 van 51

Alle dijksecties van het tijdelijk ruimtebeslag zijn potentieel geschikt habitat voor meerkoet. Doordat meerkoet een generalist is, heeft de soort geschikt foerageer- als rustgebied in de dijksecties 1 tot en met 6, 9 en 11 tot en met 17. Dit betreft een totaal oppervlak van 5,55 ha binnen het tijdelijke ruimtebeslag van de werkstroken.

Meerkoet heeft geschikt leefgebied (droge graslanden en plas- drassituaties) binnen het ruimtebeslag bij depotlocaties A tot en met G. In totaal ligt er in het tijdelijk ruimtebeslag van de laad- en loslocaties A tot en met G 4,52 ha geschikt leefgebied voor meerkoet. Bij de asverlegging van dijksectie 17 vindt een tijdelijk ruimtebeslag van 0,09 ha plaats.

Dit is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 8.100 individuen in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 5.810.

Voor en na uitvoering van het project zijn de desbetreffende delen geschikt als leefgebied voor de meerkoet. Er is geen permanent effect op de meerkoet. Wat overblijft is een tijdelijk effect tijdens de werkzaamheden op het permanente en tijdelijke ruimtebeslag.

Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van meerkoeten binnen de telvakken, zou het tijdelijke ruimtebeslag effect hebben op 2,90 meerkoeten. Rondom het projectgebied is ruim voldoende geschikt biotoop aanwezig waar deze meerkoeten naar uit kunnen wijken.

Ten opzichte van het seizoensgemiddelde van 5.810 aanwezige individuen binnen Rijntakken zijn 2,90 meerkoet is dat 0,05% op het totaal aantal aanwezige meerkoeten in Rijntakken. Voor 2,82 meerkoet is ruim voldoende uitwijkmogelijkheid. Zie paragraaf 8.4.2 PB. In totaal is er ten minste 1.990 ha aan geschikt leefgebied in de omgeving. Dit is onderbouwd in paragraaf 8.4.2 PB. Dat is 0,002 meerkoet per hectare. Omdat meerkoet kan uitwijken en na voltooiing van het project op korte termijn herstel optreedt van de geschikte vegetatie treedt er geen negatief effect op.

Bergeend en Wintertaling

Bergeend en wintertaling heeft potentieel geschikt leefgebied (plas- drassituaties) binnen het ruimtebeslag bij depotlocaties B, C, E, F en G. Binnen het ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen (C, E, F en G) is 0,20 hectare geschikt foerageer- en/of rustgebied voor deze soorten.

Een effect hierop is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 120 individuen in Rijntakken voor bergeend wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 97.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 1.100 wintertalingen in Rijntakken wordt (net) gehaald met een seizoensgemiddelde van 1.113.

In de genoemde kribvakken zijn geen grote concentraties van waarnemingen van bergeend en wintertaling bekend. Langs het dijktraject liggen in totaal 68 kribvakken met strandjes. Naar deze kribvakken kunnen beide soorten tijdelijk uitwijken. Daarnaast kan uitgeweken worden naar het oosten, westen en overzijde van de Waal, waar ook kribvakken met strandjes aanwezig zijn. Er is dus voldoende uitwijkmogelijkheid. Het uitwijken voor het tijdelijk ruimtebeslag op 0,20 ha zal geen negatief effect hebben op bergeend en wintertaling.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
26 van 51

Wilde eend

Binnen het permanente en tijdelijke ruimtebeslag en bij depotlocaties B, C en E. is potentieel is geschikt habitat voor de wilde eend aanwezig in alle dijksecties.

Er is sprake van geschikt habitat voor wilde eend binnen het tijdelijk ruimtebeslag van werkstroken binnen dijksectie 2, 3, 4 en 17. Dit bedraagt in totaal 0,24 hectare.

Een effect hierop is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 6.100 individuen in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 4.807.

Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van wilde eens binnen de telvakken, zou het tijdelijke ruimtebeslag effect hebben op 0,05 wilde eenden. Rondom het projectgebied is ruim voldoende geschikt biotoop aanwezig waar deze meerkoeten naar uit kunnen wijken.

Ten opzichte van het seizoensgemiddelde van 4.807 aanwezige individuen binnen Rijntakken maakt 0,05 wilde eend 0,0001 % uit van het totaal aantal aanwezige wilde eenden in Rijntakken. Voor 0,05 wilde eend is ruim voldoende uitwijkmogelijkheid. Zie paragraaf 8.4.2. In totaal is er ten minste 1.990 ha aan geschikt leefgebied in de omgeving. Dat is 0,00003 wilde eend per hectare. Voor een dergelijk aantal wilde eenden is daarom voldoende uitwijkmogelijkheid.

Negatieve effecten als gevolg van het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken zijn dan ook uitgesloten.

Scholekster

De scholekster heeft potentieel geschikt foerageer- als rustgebied in de alle dijksecties bij het tijdelijk ruimtebeslag werkstroken. In totaal is sprake van tijdelijk ruimtebeslag werkstroken op 4,82 ha geschikt leefgebied binnen dijksectie 7 t/m 17 voor scholekster.

Alle dijksecties van de tijdelijke ruimtebeslagen zijn potentieel geschikt habitat voor de scholekster. Dijksectie 8 tot en met 17 is geschikt als leefgebied voor deze soort. In totaal is sprake van permanent ruimtebeslag op 2,20 hectare geschikt leefgebied voor scholekster. Uit de bepaling van de asverlegging bij dijksectie 17 volgt een ruimtebeslag van 0,17 ha.

Scholekster heeft potentieel geschikt leefgebied (plas-drassituaties en droge graslanden) binnen het ruimtebeslag bij depotlocaties A tot en met G. De geschikte habitats voor scholekster binnen het tijdelijke ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen (C, E, F en G) hebben een oppervlakte van totaal 2,43 hectare.

Een effect hierop is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 340 scholeksters in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 160.

Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van scholeksters binnen de telvakken, zou het tijdelijke ruimtebeslag effect hebben op 0,0094 (permanent ruimtebeslag) en 0,03 (tijdelijk ruimtebeslag) scholeksters. Dit is een dermate laag aantal dat dit zeker geen mortaliteit of verslechtering van de conditie van een scholekster zal veroorzaken. Bovendien is er binnen Rijntakken in de omgeving van het dijktraject (indien toch nodig) voldoende alternatief leefgebied aanwezig om naar uit te wijken. Er is daarmee in de praktijk geen sprake van een negatief effect.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
27 van 51

Goudplevier en Kievit

Goudplevier heeft potentieel geschikt leefgebied (plas-drassituaties en droge graslanden) binnen het ruimtebeslag bij depotlocaties A tot en met G. De geschikte habitats voor goudplevier binnen het tijdelijke ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen (C, E, F en G) hebben een oppervlakte van totaal 2,43 hectare.

Een effect hierop is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 140 individuen goudplevier in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 58.

Goudplevier is in de afgelopen vijf jaar alleen waargenomen in telvak RG1180. Er is enkel een waarneming bekend buiten de verstoringsafstand, op 1,1 km van de werkzaamheden. Nu er geen waarnemingen van goudplevier bekend zijn binnen het tijdelijk ruimtebeslag van het project treedt er geen negatief effect op goudplevier op, omdat na voltooiing van de werkzaamheden volledig herstel optreedt.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 8.100 individuen kievit in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 2.934.

Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van kieviten binnen de telvakken, zou het tijdelijke ruimtebeslag effect hebben op 0,018 (tijdelijk ruimtebeslag) kieviten. Rondom het projectgebied is ruim voldoende geschikt biotoop aanwezig waar kieviten naar uit kunnen wijken. In totaal is er tenminste 1.800 ha geschikt leefgebied in de omgeving aanwezig, zie paragraaf 8.4.2 PB. De draagkracht wordt door een tijdelijk moeten uitwijken van 0,18 kievit niet aangetast. Negatieve effecten als gevolg van het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken en depots zijn dan ook uitgesloten.

Grutto, Wulp en Tureluur

De soorten hebben potentieel geschikt leefgebied (droge graslanden en plas-drassituaties) binnen het ruimtebeslag bij dijksecties A tot en met G. In totaal ligt er 1,42 ha aan geschikt leefgebied voor de drie soorten binnen het tijdelijk ruimtebeslag van de depots, laad- en loslocaties en toegangswegen C en E.

Een effect hierop is nader beoordeeld.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 690 grutto's in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 110.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 850 wulpen in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 726.

Het doel van een seizoensgemiddelde van 65 tureluurs in Rijntakken wordt niet gehaald met een seizoensgemiddelde van 19,2.

Het doel voor de soorten is: behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied.

Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van grutto binnen de telvakken, zou het tijdelijke ruimtebeslag effect hebben op 0,0007 grutto's, 0,011 wulpen en 0,003 tureluurs. Dit is een dermate laag aantal dat dit valt binnen de natuurlijke variatie binnen Rijntakken. Rondom het projectgebied is daarnaast ruim voldoende geschikt biotoop aanwezig waar de soorten naar uit kunnen wijken. In de wijdere omgeving is tenminste 1.200 ha geschikt alternatief leefgebied voor de grutto, 1.100 ha

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
28 van 51

voor wulp en 109 ha voor tureluur aanwezig, zie paragraaf 8.4.2 PB. Na inrichting van de dijk worden de laad- en loslocaties hersteld naar de oorspronkelijke situatie (zie paragraaf 5.3.3 PB). Het tijdelijk uitwijken heeft geen negatief effect op de draagkracht van Rijntakken voor grutto, wulp en tureluur. Negatieve effecten als gevolg van het tijdelijk ruimtebeslag van de werkstroken en laad- en loslocaties zijn dan ook uitgesloten.

4.6.4. Verstoring niet- broedvogels

De effectbepaling door verstoring is beschreven in paragraaf 6.3.4 tot en met 6.3.7 van de PB. De effecten van verstoring (licht, geluid en trilling) staan beschreven in paragraaf 7.4.2 van de PB.

Van de 26 aangewezen niet-broedvogelsoorten ondervinden 23 soorten niet-broedvogels verstoring (licht, geluid en trilling). Goudplevier, kleine zwaan en tafeleend ondervinden geen effect. Uit paragraaf 7.4.2 van de PB blijkt dat voor de volgende soorten een negatief effect optreedt, maar het effect is niet significant: fuut, grauwe gans (foerageren), kolgans (foerageren), brandgans (foerageren en rust), krakeend, slobbeend en kemphaan. Een theoretisch significant negatief effect treedt op voor: aalscholver, smient, meerkoet, kuifeend, bergeend, wilde eend, pijlstaart, scholekster, Kievit, grutto, wulp en tureluur. Een significant negatief effect treedt op voor: grauwe gans (rustgebied), kolgans (rustgebied) en wintertaling. Voor de effecten worden maatregelen getroffen.

4.6.5 Conclusie effecten (niet-)broedvogels:

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aan de dijk, is geschikt broedbiotoop voor vogelrichtlijnsoorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt.

Er is sprake van oppervlakteverlies voor de broedvogels kwartelkoning en blauwborst. Voor blauwborst treedt een negatief effect op binnen het permanent ruimtebeslag zonder een significant effect (tabel 7.3.1 PB). Voor de kwartelkoning treedt wel een significant negatief effect op binnen het permanente en tijdelijke ruimtebeslag. Overige verstoring (geluid, licht, trilling) veroorzaken een negatief effect op de broedvogels aalscholver, dodaars, watersnip, zwarte stern, ijsvogels en oeverzwaluw. Optische verstoring is niet aan de orde.

Er is sprake van oppervlakteverlies voor de niet-broedvogels aalscholver, bergeend, brandgans, grauwe gans, grutto, Kievit, kolgans, meerkoet, smient, tureluur, wulp en wilde eend. Voor brandgans, grauwe gans, kolgans treedt een tijdelijk een negatief effect op zonder een significant effect (tabel 7.4 PB).

Door verstoring (geluid, licht en trilling) treedt een negatief effect op bij de niet-broedvogels: fuut, grauwe gans (foerageren), kolgans (foerageren), brandgans (foerageren en rust), krakeend, slobbeend en kemphaan. Een theoretisch significant negatief effect treedt op voor: aalscholver, smient, meerkoet, kuifeend, bergeend, wilde eend, pijlstaart, scholekster, Kievit, grutto, wulp en tureluur. Een significant negatief effect treedt op voor: grauwe gans (rustgebied), kolgans (rustgebied) en wintertaling.

Voor bovenstaande effecten op oppervlakte en verstoring door geluid, licht en trilling worden maatregelen getroffen.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
29 van 51

Overige (niet-)broedvogels ondervinden geen negatief effect.

4.7 Maatregelen overige effecten

De maatregelen in de aanvraag zien op het buitendijkse gebied voor zware werkzaamheden (zoals het trillen van damwanden) en werkzaamheden boven de kruin van de dijk, tenzij anders aangegeven op specifieke locaties. Binnendijks (dus buiten de begrenzing van Rijntakken), voor grondverzet en transport gelden deze maatregelen niet, tenzij anders aangegeven op specifieke locaties.

Er is geen sprake van ruimtebeslag waarvan de effecten met maatregelen (zoveel mogelijk) voorkomen kunnen worden.

Onderstaand zijn de maatregelen opgesplitst in mitigerende maatregelen om significante effecten te voorkomen, passende maatregelen om negatieve (niet-significante) effecten te voorkomen en maatregelen met betrekking tot verstoring (geluid, licht, trilling en optische verstoring) van broedvogels en niet-broedvogels.

4.8 Mitigerende maatregelen overige effecten

4.8.1 HR-soort: Rivierdonderpad

Als gevolg van de tijdelijke laad- en loslocatie A kan een significant negatief effect op rivierdonderpad optreden als gevolg van vermindering van voedselaanbod. Om dit effect uit te sluiten wordt rivierdonderpad afgevangen in het kribvak waar het ponton bij loslocatie A komt en de twee aangrenzende kribvakken. Het afvangen van individuen wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van vis en kan het hele jaar door uitgevoerd worden, met uitzondering van de paaitijd (van maart tot eind april). Het afvangen vindt overdag plaats bij donker en bewolkt weer. Gevangen dieren worden verplaatst naar nabijgelegen kribvakken met geschikt habitat.

4.8.2 HR-soort: Kamsalamander (inclusief passende maatregelen dijksectie 17)

Om doden van individuen, barrièrewerking door verhinderen passage te voorkomen zijn de volgende maatregelen opgesteld:

- Tijdens actieve periodes (februari-begin mei en half juli-oktober) langs dijksecties 16 en 17 schermen van stevig plastic of worteldoek plaatsen langs het projectgebied. Bij dijksectie 16 komen de schermen aan de binnen- en buitenzijde van de dijk, bij dijksectie 17 alleen aan de binnendijkse zijde. De schermen dienen minstens 50 cm hoog te zijn en minimaal 10 centimeter ingegraven te zijn. De schermen dienen ééns per maand door een terzake kundige (of ecologisch begeleider) gecontroleerd te worden op kieren en overhangende vegetatie. Bij dijksectie 16 worden aan de buitenzijde van de schermen emmers ingegraven om de dieren op te vangen. Tijdens de voor- en najaarstrek worden de schermen en emmers dagelijks, 's ochtends gecontroleerd op aanwezige kamsalamanders. Van februari tot en met september dienen individuen gevangen te worden en uitgezet te worden in geschikt voorplantingshabitat buitendijks. Tussen november en februari dienen individuen gevangen te worden en uitgezet te worden in geschikt winterhabitat binnendijks. De

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
30 van 51

schermen in dijksectie 17 voorkomen dat dieren vanuit de poelen de dijk oversteken op zoek naar winterhabitat (dispersie). Winterhabitat is binnendijks aanwezig, de dieren hoeven dus niet afgevangen te worden;

- Tijdens de actieve periode (februari-begin mei en half juli-oktober) schermen van stevig plastic plaatsen aan beide zijden langs de buitendijkse transportroute en rond het depot. Deze schermen dienen minstens 50 cm hoog te zijn en minimaal 10 centimeter ingegraven te zijn. De schermen dienen ééns per maand door een terzake deskundige (of ecologisch begeleider) gecontroleerd te worden op kieren en overhangende vegetatie;
- Onder de transportroute, ter hoogte van de leefgebieden van kamsalamander in dijksectie 16b (d.w.z. tussen de poel en de strang), wordt een buis aangebracht waardoor kamsalamander zich tussen verschillende delen van het leefgebied kan bewegen. Deze buis moet zo kort mogelijk zijn en bij normale waterstanden droog liggen. Een buis met een doorsnede van 60 cm is het meest geschikt. Deze buis moet dan gevuld worden met een laag grond/zand zodat het loopoppervlak groter wordt. Daarnaast moeten de plastic schermen goed aansluiten op de buis om te voorkomen dat dieren alsnog de weg oversteken en dient ervoor gezorgd te worden dat het niet kan inregenen in de buis; en
- Bomen/bosjes bij de rabatten is leefgebied van kamsalamander en wordt niet tijdens de winterperiode (nov t/m feb) verwijderd.

Om verstoring van individuen te voorkomen zijn de volgende mitigerende maatregelen opgesteld:

- Tijdens actieve periode (februari-begin mei en half juli-oktober) vanaf de schemering in de avond tot en met de schemering in de ochtend erna schermen plaatsen zodat er geen licht buiten het werkgebied schijnt en optische verstoring van kamsalamanders voorkomen wordt. Het gaat om binnen- en buitendijkse schermen bij de poelen in dijksectie 16 en binnendijkse schermen in dijksectie 17;
- Verlichting op specifieke locaties enkel richten op de werkzaamheden en niet op de habitats van kamsalamander tot op 200 meter van de vindplaatsen af (afbeelding 8.1);
- Het intrillen van damwanden gebeurt tijdens de winterperiodes niet binnen 50 meter van het leefgebied van kamsalamander, deze werkzaamheden worden tussen maart en november uitgevoerd, wanneer kamsalamanders in de poelen zitten.

4.8.3. Broedvogel: Kwartelkoning

Om het oppervlakteverlies van potentieel geschikt leefgebied van 2,26 ha permanent te mitigeren zijn een aantal percelen met een totaaloppervlak van meer dan 10 ha binnen het projectgebied in de winter 2019/2020 uit de pacht gehaald. Vanaf dat moment zijn deze percelen beheerd op een wijze die geschikt is voor kwartelkoning en bieden een robuust leefgebied. Het omvormen van de percelen zorgt voor een betere ecologische samenhang in het gebied en vergroot tevens de mogelijkheid dat de kwartelkoning zich vestigt in het gebied, wat in de huidige situatie niet het geval is. De percelen hebben echter nog niet direct een optimale kwaliteit, maar door beheer zal dat zich wel ontwikkelen. De lagere kwaliteit wordt goedge maakt door het ontwikkelen van een ruim groter areaal dan vernietigd wordt. Omdat kwartelkoning in de huidige situatie niet voorkomt in

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
31 van 51

het projectgebied, het nieuwe leefgebied gereed is zowel bij indienen aanvraag vergunning en voor start uitvoer, en het totaal oppervlak dat aan nieuw leefgebied wordt ingericht groter is dan het deel dat verloren gaat wordt met deze maatregel het negatieve effect op kwartelkoning volledig gemitigeerd.

4.9 Passende maatregelen overige effecten

Bever

Het wordt (zoveel mogelijk) voorkomen dat het leefgebied onbereikbaar wordt voor bever door ter hoogte van de territoria geen (bouw)hekken, afrastering of versperringen te plaatsen of deze van ruime doorgangen te voorzien.

Om barrièrewerking, lichtverstoring en geluidverstoring (zoveel mogelijk) te voorkomen worden tijdens gevoelige periode bevers (mei t/m augustus en in perioden met ijs of laagwater), tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang, geen werkzaamheden op de dijk ter plaatse van de wissels uitgevoerd en de geluidsbelasting bij leefgebied lager dan (<) 60dB(A) gehouden.

Broedvogel: Blauwborst

Als passende maatregelen worden ter hoogte van de betreffende ruimtebeslagen geen (extra) bomen gekapt. Een enkele losse kleine boom/struik kan wel gekapt worden. Deze vormen echter geen onderdeel van het leefgebied van de blauwborst. Het verlies aan leefgebied voor maximaal één territorium van blauwborst door de gebruiksfase is niet door maatregelen op te vangen.

Niet-broedvogels: Grauwe gans, kolgans en brandgans

Beoordeeld is in welke periode de ganzen aanwezig is in het gebied, waar deze verblijven en of er geschikte en voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Het aantal rustende ganzen dat zou moeten uitwijken in de omgeving is relatief groot. Het is onduidelijk of er plaats is in de omgeving om naar uit te wijken, omdat geschikte slaapplaatsen al bezet kunnen zijn. Om het effect op rustende ganzen geheel of zoveel mogelijk te voorkomen wordt tussen zonsondergang en zonsopkomst buitendijks niet gewerkt.

Niet-broedvogels: Smient, meerkoet, kuifeend, bergeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, scholekster, kievit, grutto, wulp en tureluur

De verstoring is tijdelijk van aard. In de directe omgeving is voldoende geschikt habitat, waar naar kan worden uitgeweken; gebaseerd op resultaten uit een onderzoek van SOVON naar het voorkomen van leefgebieden door Sierdsema *et. al.* (SOVON-rapport 2016/21. Binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Rijntakken is voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Om het effect van geluidsverstoring te minimaliseren wordt een fasering aangebracht tussen werkzaamheden bij diverse dijksectie, afgestemd op het voorkomen van de soort. Na voltooiing van het project treedt volledig herstel op.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
32 van 51

4.10 Maatregelen verstoring broedvogels

In principe is het (tijdelijke) effect van verstoring op broedvogels eenvoudig te voorkomen door geen werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen. Omdat dit in combinatie met vergelijkbare maatregelen van concentraties van niet-broedvogels een te grote belemmering van de planning van werkzaamheden met zich meebrengt en er vanwege de veiligheid in de periode 15 oktober tot 1 april niet aan de dijk gewerkt kan worden (gesloten seizoen) is volledig voorkomen van deze effecten op broedvogels niet mogelijk.

Om de tijdelijke effecten op genoemde broedvogels tot een minimum te beperken wordt maximaal één broedseizoen gewerkt per dijksectie. Deze maatregel geldt voor werk dat effect heeft in het Natura 2000-gebied, zijnde buitendijks. Binnendijkse werkzaamheden welke geen geluidseffect buitendijks hebben zijn uitgezonderd van deze maatregel. Het gaat dan om grondwerkzaamheden binnendijks, beneden de kruin van de dijk.

Doordat bij de beoordeling sprake is van een overschatting van de effecten en niet het gehele telvak volledig verstoord wordt maar slechts het oppervlak binnen de veel smallere verstoringcontour, verzekerd deze maatregel dat broedvogels voldoende kunnen uitwijken binnen het projectgebied. Er is geen sprake meer van significant negatieve of negatieve effecten.

4.11 Maatregelen verstoring niet-broedvogels

De mitigerende maatregelen zien op het buitendijkse gebied voor zware werkzaamheden (zoals het trillen van damwanden) en werkzaamheden boven de kruin van de dijk, tenzij anders aangegeven op specifieke locaties. Binnendijks (dus buiten de begrenzing van Rijntakken), voor grondverzet en transport gelden deze maatregelen niet, tenzij anders aangegeven op specifieke locaties.

Bij de uitvoering van het project zal een clustering van dijksecties zijn. Er wordt gefaseerd gewerkt aan de dijksecties 1 tot en met 4, dijksecties 6 tot en met 12 en dijksecties 13 tot en met 17.

Daarnaast wordt er enkel na zonsopkomst en voor zonsondergang aan de dijk gewerkt. Ten slotte wordt er aan dijksectie 4 niet gewerkt in maart tot en met augustus. Ook wordt er niet gewerkt van januari tot april. Na verwijdering van rijplaten in de uiterwaard wordt de ondergrond losgewoeld en daarna doorgezaaid zodat de grasmat zich herstelt.

4.12 Beoordeling van de overige effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

Wij onderschrijven de conclusies en de daaraan ten grondslag liggende motivaties van de stukken zoals bij de aanvraag gevoegd. Wij hebben op basis van deze ecologische beoordeling de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Rijntakken.

4.13 Effecten stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden

In het Projectplan Waterwet (hoofdstuk 7) staat beschreven hoe de dijkversterking zal worden uitgevoerd.

Op 9 april 2020 is een Aerius berekening uitgevoerd om de stikstofdepositie van de uitvoeringswerkzaamheden te bepalen. Deze berekening is uitgevoerd met Aerius Calculator (versie 2019.A). Op basis van de resultaten is de passende beoordeling voor het onderdeel stikstof uitgevoerd en is een vergunning voor de Wet natuurbescherming aangevraagd. Op basis hiervan is

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
33 van 51

op 2 oktober 2020 een ontwerpbesluit gepubliceerd. Echter, op 15 oktober 2020 is de Aerius Calculator geactualiseerd zodat deze gebaseerd is op de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Het advies bij de release is dat als het bevoegd gezag vóór 15 oktober nog geen definitief toestemmingsbesluit heeft genomen, de berekening opnieuw uitgevoerd moet worden met de nieuwe versie.

Hierop zijn voor het project nieuwe berekeningen uitgevoerd met Aerius Calculator 2020. Hierbij zijn de uitgangspunten niet gewijzigd (of te wel de invoergegevens zijn hetzelfde).

De uitgangspunten voor de berekening zijn gedetailleerd beschreven in bijlage 9 van de PB (d.d.8-2-2021). Uit de berekeningen bleek dat de tijdelijke stikstofdepositie van het project hoger was dan eerder berekend en in meer Natura 2000-gebieden neer kwam.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de Natura 2000-gebieden en de maximale stikstofdepositie zonder en met mitigerende maatregelen (zie mitigerende maatregelen 4.19).

Natura 2000-gebied	Aerius 2019 Maximale tijdelijke stikstofdepositie mol N/ ha/ jaar	Aerius 2020 Maximale tijdelijke stikstofdepositie mol N/ ha/ jaar	Aerius 2020 Maximale tijdelijke stikstofdepositie mol N/ ha/ jaar met mitigatie
Rijntakken	3,98	12,83	8,35
Veluwe	0,04	0,11	0,07
Sint Jansberg	0,01	0,03	0,02
De Bruuk	0,01	0,02	0,02
Landgoederen Brummen	0,01	0,03	0,02
Binnenveld	0,01	0,02	0,01
Zeldersche Driessen	0,01	0,02	0,01
Kolland & Overlangbroek	0,01	0,01	0,01
Maasduinen	0,01	0,02	0,01
Stelkampsveld		0,01	0,01
Oeffelter Meent		0,01	0,01
Sallandse heuvelrug		0,01	0,01
Borkeld		0,01	0,01
Korenburgerveen		0,01	0,01
Boetelerveld		0,01	0,01
Boschhuizerbergen		0,01	0,01
Bekendelle		0,01	0,01

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
34 van 51

Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen		0,01	0,01
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek		0,01	0,01
Bursezand & Haaksbergerveen		0,01	0,01
Deurnsche Peel & Mariapeel		0,01	0,01
Kampina & Oisterwijkse Vennen		0,01	0,01
Willinks Weust		0,01	0,01
Vecht- en Beneden- Reggegebied		0,01	0,01
Wierdense Veld		0,01	0,01
Witte Veem		0,01	
Lingegebied & Diefdijk- Zuid		0,01	
Wooldse Veem		0,01	
Lonnekermeer		0,01	
Strabechtse Heide & Beuven		0,01	
Landgoederen Oldenzaal		0,01	
Engbertsedijksvennen		0,01	
Aamsveem		0,01	
Lemselermaten		0,01	
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek		0,01	
Leenderbos, Grootse Heide & De Plateaux		0,01	
Langstraat		0,01	
Springendal & Dal van de Mosbeek		0,01	
Groote Peel		0,01	
Dinkelland		0,01	

Uit de berekeningen blijkt dat als gevolg van de uitvoeringswerkzaamheden ook met mitigerende maatregelen in 25 Natura 2000-gebieden een tijdelijke stikstofbelasting zal optreden. De hoogste

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
35 van 51

bijdrage van 8,35 mol N/ha/jr vindt plaats in de naast de dijkversterking gelegen delen van de uiterwaard van Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze maximale stikstofdepositie komt terecht in een leefgebied type. De hoogste bijdrage in een overbelast habitatype in de Rijntakken is een veel lagere bijdrage; 0,49 mol N/ha/jr in H6120 Stroomdalgrasland.

De toename van stikstofdepositie is tijdelijk. Na afloop van de werkzaamheden aan de dijk is er geen sprake meer van een toename aan stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie.

4.14 Opbouw ecologische toets stikstofeffecten

Bij elk gebied is ecologisch beoordeeld of (significant) negatieve effecten optreden. De beoordeling is gebaseerd op de meest actuele wetenschappelijke kennis over stikstofdepositie op natuurwaarde. De Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe Hierbij zijn op een hoger detailniveau beoordeeld dan de Natura 2000-gebieden waar een hele lage depositie plaatsvindt ($\leq 0,01$ mol N/ha/jr.).

In de gevallen dat de berekende stikstofbijdragen door het project niet met zekerheid als verwaarloosbaar zijn aan te merken en/of lokale omstandigheden (mede) leidend zijn voor een goede ecologische beoordeling, heeft een nadere beoordeling plaatsgevonden. Deze bevat:

- Algemene beschrijving van het habitatype of leefgebied
- Instandhoudingsdoelstelling
- Locatie, omvang en duur van de stikstofdepositie
- De kritische depositiewaarde en achtergronddepositie
- Beschrijving van het huidige areaal, kwaliteit en trend van het habitatype of leefgebied
- Analyse van de sturende factoren voor het habitatype of leefgebied. Waaronder de gebied specifieke milieukenmerken (ecologische/abiotische omstandigheden, morfologische processen) en het beheer. Er wordt bepaald of stikstof en/of andere factoren een sturende factor zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelstelling

In de effectbeoordeling zijn ook de zoekgebieden (ZG) meegenomen.

4.15 Ecologische toets stikstofeffecten op Natura 2000-gebied Rijntakken

Een overzicht van de maximale depositie op de habitatype en leefgebieden van Natura 2000-gebied Rijntakken is in onderstaande tabel weergegeven;

Habitatype/ leefgebied	Aerius 2019 Maximale permanente stikstofdepositie gebruiksfase in mol N/ha/jaar	Aerius 2020 Maximale permanente stikstofdepositie gebruiksfase in mol N/ha/jaar
(ZG)Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	3,98	8,11
(ZG)Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeeleigebied	3,98	8,35
(ZG)Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,51	0,04

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
36 van 51

(ZG)Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,30	0,09
H6120 Stroomdalgrasland	0,28	0,49
H6510A Glanshaverhooiland	0,19	0,18
(ZG)H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,07	0,04
H91EOB Vochtige alluviale bossen (essen - iepenbossen)	0,06	0,01
H6430C Ruijten en zomen (droge bosranden)	0,02	0,03
H91Fo Droge hardhoutooibossen	0,02	0,01
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	-	0,01

In de PB wordt d.m.v. indicatieve berekening geschat in welke mate stikstofdepositie een effect zou hebben op de ontwikkeling van dat habitatype/leefgebied (zie bijlage 10 van de PB). Van groot belang is dat het steeds gaat om een tijdelijke depositie van maximaal 4 jaar. Per habitatype/leefgebied volgt nu een korte samenvatting van mogelijke effecten;

(ZG)Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland; Watersnip , Kwartelkoning

Watersnip

Vanwege het voortdurende beheer in het leefgebied van de watersnip, de lage gevoeligheid voor de stikstofdepositie door het beheer en de kleine en tijdelijke projectbijdrage welke geen verrijking of een structuurverandering tot gevolg heeft, heeft de projectbijdrage geen negatief effect op de kwaliteit van het leefgebied van de watersnip. Hiermee worden de instandhoudingsdoelstellingen, van behoud van kwaliteit en omvang van het leefgebied, met 17 paren in de Rijntakken, dan ook niet negatief beïnvloed door de projectbijdrage. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg08 in de Rijntakken veroorzaakt geen afname in het oppervlak of de kwaliteit van de watersnip. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van kwaliteit en omvang komt niet in gevaar.

Kwartelkoning

De instandhouding van de kwartelkoning wordt met name bepaald door de datum van het maaibeheer. Een verhoogde stikstofdepositie zou eventueel een effect kunnen hebben, maar gezien de tijdelijke, kleine depositie is daar op leefgebiedtype Lg08 in de Rijntakken geen sprake van. De projectdepositie veroorzaakt geen verandering in kwaliteit of oppervlak van het totale leefgebied van de kwartelkoning of belemmert het behalen van de uitbreiding daarvan waardoor de instandhouding in gevaar komt.

(ZG)Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeeleigebied

Kwartelkoning

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
37 van 51

De tijdelijke, kleine depositie heeft geen negatief effect op leefgebiedtype Lg11 in de Rijntakken omdat er geen verandering in kwaliteit of oppervlak optreedt. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van uitbreiding van het oppervlak en het verbeteren van de kwaliteit wordt niet beperkt door de projectdepositie. Daarnaast wordt de instandhouding van de kwartelkoning primair bepaald door de datum van het maaibeer.

(ZG)Lg02 Geïsoleerde meander en petgat; Bittervoorn, Kamsalamander Bittervoorn

Een tijdelijke, kleine depositie op Lg02 in de Rijntakken veroorzaakt geen afname in kwaliteit of de omvang van het totale leefgebied van de bittervoorn. Zeker wanneer dit in perspectief wordt geplaatst met de aanspoeling van stikstof vanuit omgevingswater. Ook wordt de achtergronddepositie slechts lokaal overschreden. Het behalen van de instandhoudingsdoelstelling van het behoud van kwaliteit en omvang komt niet in gevaar.

Kamsalamander

Lokaal wordt de achtergronddepositie overschreden. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype ZGLg02/Lg02 in de Rijntakken zal echter geen afname in kwaliteit of de omvang van het leefgebied van de kamsalamander veroorzaken. Mede doordat de bijdrage klein is ten opzichte van de aanspoeling van stikstof door omgevingswater. Met zekerheid kan gesteld worden dat het behalen van de instandhoudingsdoelstelling van uitbreiding leefgebied en verbetering kwaliteit niet in gevaar komt.

Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei; Watersnip Watersnip

Verruiging van de vegetatie zou eventueel schadelijk kunnen zijn voor de watersnip. Het is echter uitgesloten dat dit als gevolg van de tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype Lg07 in de Rijntakken zal optreden. De projectdepositie veroorzaakt geen afname in kwaliteit of het oppervlak van het totale leefgebied van de watersnip. Hierdoor komt het behalen van de instandhoudingsdoelstelling van behoud van oppervlak en kwaliteit niet in gevaar.

H6120 Stroomdalgrasland

Stroomdalgrasland staat onder hoge druk, maar kent een positieve trend over de afgelopen jaren. Een tijdelijke, kleine projectbijdrage van zal hier geen negatief effect op hebben. Niet in de laatste plaats omdat de project depositie klein is ten opzichte van de aanspoeling van stikstof vanuit omgevingswater. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van uitbreiding van oppervlak en verbetering van kwaliteit van stroomdalgrasland in Natura 2000- gebied Rijntakken wordt niet beperkt door de projectbijdrage.

H6510A Glanshaverhooiland

H6510A is een habitatype wat historisch gezien erg onder druk staat. Echter is de afgelopen jaren, met name door adequaat beheer, een positieve trend zichtbaar. De tijdelijke, kleine projectbijdrage

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
38 van 51

zorgt niet voor een negatief effect op het behalen van de instandhoudingdoelstellingen van uitbreiding van oppervlak en verbetering van kwaliteit van Glanshaver- en vossenstaarthooiland in Natura 2000-gebied Rijntakken. Er treedt geen verandering van de vegetatie op, onder meer omdat eventueel additionele vegetatie door middel van het reguliere beheer wordt weggenomen.

(ZG)H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen

De tijdelijke projectbijdrage zorgt niet voor een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van H3150baz in de Rijntakken. Niet in de laatste plaats omdat de projectdepositie minimaal is ten opzichte van andere bronnen, zoals pleisterende ganzen. Als gevolg van de projectdepositie zal geen verandering van de vegetatie optreden en zullen geen significant negatieve of negatieve effecten optreden.

(ZG)H91EoB Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)

Inadequaat beheer kan leiden tot een verslechtering van habitatype H91EoB. Als gevolg van sterke stikstofdepositie zou dit effect groter kunnen worden. De tijdelijke projectbijdrage is echter te klein voor dit effect. Het zorgt niet voor een negatief effect op kwaliteit of het oppervlak van essen-iepenbossen in de Rijntakken. Daarnaast wordt binnen het huidige beheer eventuele additionele vegetatie zonder extra inspanning weggenomen. De projectbijdrage staat de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling niet in de weg. Een significant negatief of negatief effect wordt uitgesloten.

H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden)

Er zal geen significant negatief of negatief effect optreden in Ruigten en zomen in Natura 2000-gebied Rijntakken als gevolg van de tijdelijke kleine projectbijdrage. Niet in de laatste plaats omdat binnen het huidige beheer een grote mate van stikstof wordt afgevoerd, waardoor eventuele vegetatie als gevolg van de projectdepositie wordt weggenomen zonder extra inspanning. De projectbijdrage staat de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling niet in de weg.

H91Fo Droge hardhoutooibossen

Er zal geen significant negatief of negatief effect optreden in Droge hardhoutooibossen in Natura 2000-gebied Rijntakken als gevolg van de tijdelijke, kleine projectbijdrage. Eventuele additionele vegetatie als gevolg van de projectdepositie zal worden weggenomen zonder extra beheer inspanning. Hierdoor staat de projectbijdrage de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling niet in de weg.

H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooiden (grote vossenstaart)

Er zal geen negatief effect optreden als gevolg van de projectdepositie op het H6510A in de Rijntakken. De huidige kwaliteit van de glanshaverhooilanden waar de projectbijdrage terecht komt is als goed aangemerkt met indicatie dat hooilandbeheer wordt toegepast.

Ondanks de overschreden KDW is de kwaliteit goed door regulier beheer. Er is hierdoor geen sprake van een cumulatie van stikstof in het systeem. In dat licht zal de kleine tijdelijke bijdrage

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
39 van 51

geen negatief effecten hebben.

4.16 Ecologische toets stikstofeffecten op Natura 2000 gebied Veluwe

Een overzicht van de maximale depositie op de habitatype en leefgebieden van Natura 2000-gebied Veluwe is in onderstaande tabel weergegeven;

Habitatype/ leefgebied	Aerius 2019 Maximale permanente stikstofdepositie gebruiksfase in mol N/ ha/ jaar	Aerius 2020 Maximale permanente stikstofdepositie gebruiksfase in mol N/ ha/ jaar
(ZG)Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,04	0,07
(ZG)H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,04	0,07
H91EoC Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen)	0,03	0,07
Lg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,03	0,01
(ZG)Lg4030 Droge heiden	0,03	0,05
(ZG)H9190 Oude eikenbossen	0,03	0,06
(ZG)H4030 Droge heiden	0,03	0,06
(ZG)Lg13 Bos van arme zandgronden	0,03	0,06
H6230 Heischrale graslanden, vochtige kalkarm	0,02	0,07
(ZG)Lg09 Droog struisgrasland	0,02	0,04
H2330 Zandverstuivingen	0,02	0,04
(ZG)H2310 Stui fzanden met struikhei	0,02	0,04
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,01	0,03
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,01	0,03
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,01	0,02
H7150 Pioniervegetatie met snavelbiezen	0,01	0,02
H3160 Zure vennen	0,01	-
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,01	0,02
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	0,01

In de PB wordt d.m.v. indicatieve berekening geschat in welke mate stikstofdepositie een effect zou hebben op de ontwikkeling van dat habitatype/leefgebied (zie bijlage 10 van de PB). Van belang is dat het steeds gaat om een tijdelijke depositie van maximaal 4 jaar. Per habitatype/leefgebied volgt nu een korte samenvatting van mogelijke effecten;

(ZG)Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden; Zwarte specht

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
40 van 51

Zwarte specht

Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg14 op Natura 2000-gebied de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of oppervlakte van het leefgebied van de zwarte specht. De vegetatie en de prooibeschikbaarheid zal niet veranderen als gevolg van de projectdepositie. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van kwaliteit en oppervlak wordt dan ook niet beperkt als gevolg van de stikstofdepositie van dit project.

(ZG)H9120 Beuken-eikenbossen met hulst

Voor H9120 is een spontane ontwikkeling, gecontroleerd door begrazing en maaibeheer. De tijdelijke, kleine projectbijdrage zorgt niet voor een negatief effect op de beuken-eikenbossen met hulst op de Veluwe. Eventuele additionele vegetatie als gevolg van de projectdepositie zal zonder extra beheermaatregelen worden weggenomen. De instandhoudingsdoelstellingen van uitbreiding van oppervlak en verbetering van kwaliteit worden niet negatief beïnvloed door de tijdelijke kleine projectbijdrage.

H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen)

De tijdelijke, kleine projectbijdrage zorgt niet voor een negatief effect op de Vochtige alluviale bossen op de Veluwe. De projectdepositie is dusdanig laag, dat dit niet zal resulteren in additionele vegetatie ontwikkeling. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van oppervlak en verbetering van kwaliteit wordt niet beperkt door de tijdelijke, kleine projectbijdrage.

(ZG) Lg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop; Beekprik Beekprik

Als gevolg van eutrofiëring kan in het leefgebied van de beekprik een zuurstof tekort ontstaan. Dit gebeurt echter alleen onder invloed van fosfaatbelasting. Een tijdelijke (maximaal 4 jaar), kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg01 in de Veluwe veroorzaakt geen negatieve of significant negatieve effecten. Het heeft geen invloed op de kwaliteit van het leefgebied van de beekprik. Ook de instandhoudingsdoelstellingen uitbreiding van verspreiding en omvang van het leefgebied en verbetering van de kwaliteit komen niet in gevaar.

(ZG)Lg4030 Droge Heiden; Boomleeuwerik, Tapuit, Wespindief Boomleeuwerik

Voor de boomleeuwerik is het van belang dat hij voldoende nestlocaties en voedsel heeft. Een tijdelijke (maximaal 4 jaar), kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg4030 op de Veluwe veroorzaakt geen verandering de voedselbeschikbaarheid of het aantal nestlocaties. Er vindt geen afname in kwaliteit of het oppervlak van het leefgebied van de boomleeuwerik plaats. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen wordt niet beperkt door de projectbijdrage.

Tapuit

De tapuit komt in alle waarschijnlijkheid niet meer voor op de Veluwe. Voor het herstel van de soort is stikstofdepositie geen bepalende factor, waardoor het behalen van de

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
41 van 51

instandhoudingsdoelstellingen niet wordt beperkt door de project depositie. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg4030 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de tapuit.

Wespendief

Ondanks de historische overbelasting van stikstof op L4030 is het gebied geschikt voor de wespendif. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)L4030 op de Veluwe heeft hier geen negatieve gevolgen voor. Er zal geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de wespendif plaatsvinden. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van kwaliteit en oppervlak wordt niet beperkt door de projectdepositie.

(ZG)H9190 Oude eikenbossen

Oude eikenbossen staan onder sterke druk. Echter zal de tijdelijke kleine projectbijdrage van niet voor een negatief effect op de Oude eikenbossen op de Veluwe zorgen. Niet in de laatste plaats omdat eventuele additionele vegetatie als gevolg van de projectdepositie zonder extra maatregelen of beheer inspanning zal worden weggenomen. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit wordt niet beperkt door de kleine, tijdelijke projectbijdrage.

(ZG)H4030 Droge heiden

Droge heiden is een relatief onnatuurlijk habitatype, waarbij altijd beheer zal moeten plaatsvinden om de vegetatie te onderhouden. De tijdelijke, kleine projectbijdrage zorgt niet voor een negatief effect op de Droge heiden op de Veluwe. Dit komt onder meer omdat eventuele extra vegetatieontwikkeling als gevolg van de projectdepositie zonder additionele beheer inspanning zal worden weggenomen. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van verspreiding, uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit worden niet beperkt door de kleine, tijdelijke projectbijdrage.

(ZG)Lg13 Bos van arme zandgronden; Draaihals, Zwarte specht

Draaihals

De draaihalspopulatie op de Veluwe kent een licht positieve trend over de afgelopen jaren. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg13 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de draaihals. De prooibeschikbaarheid zal niet veranderen als gevolg van de projectdepositie. De instandhoudingsdoelstellingen van uitbreiding van de omvang van het leefgebied en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied komen niet in gevaar.

Zwarte specht

Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg13 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of het oppervlak van het leefgebied van de zwarte specht. De vegetatie en de prooibeschikbaarheid zal niet veranderen als gevolg van de projectdepositie. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van kwaliteit en oppervlak wordt dan ook niet beperkt als gevolg van de stikstofdepositie van dit project.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
42 van 51

H6230 Heischrale graslanden, vochtige kalkarm

Een tijdelijke, kleine depositie op Heischrale graslanden op de Veluwe veroorzaakt geen negatief effect. Dit komt onder meer omdat vegetatie die eventueel versnelt zal ontwikkelen als gevolg van de projectdepositie zonder additionele beheer inspanning zal worden weggenomen, door de begrazing die op H6230 voorkomt. De projectbijdrage staat het behalen van de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling ook niet in de weg.

(ZG)Lg09 Droog struisgrasland; Tapuit, Nachtzwaluw, Boomleeuwerik, Roodborsttapuit, Grauwe klauwier

Tapuit

De tapuit komt in alle waarschijnlijkheid niet meer voor op de Veluwe. Voor het herstel van de soort is stikstofdepositie geen bepalende factor, waardoor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen niet wordt beperkt door de project depositie. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg09 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of oppervlak van het leefgebied van de tapuit.

Nachtzwaluw

Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg09 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de nachtzwaluw. De voedselbeschikbaarheid ondervindt geen verandering als gevolg van de projectdepositie. Hierdoor wordt het behalen van de instandhoudingsdoelstelling van behoud van omvang en kwaliteit van leefgebied niet beperkt.

Boomleeuwerik

Voor de boomleeuwerik is het van belang dat de voedselbeschikbaarheid en het aantal (potentiële) nestlocaties niet afneemt. Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg09 op de Veluwe veroorzaakt geen afname van de hoeveelheid voedsel of het aantal nestlocaties. Hierdoor vindt geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de boomleeuwerik plaats. De instandhoudingsdoelstellingen van behoud van oppervlakte en kwaliteit komen niet in gevaar.

Roodborsttapuit

Een tijdelijke, kleine depositie op leefgebiedtype (ZG)Lg09 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de roodborsttapuit. Dit komt doordat de voedselbeschikbaarheid en de nestlocaties niet afnemen als gevolg van de projectdepositie. De instandhoudingsdoelstelling van behoud van omvang en kwaliteit van leefgebied komen niet in gevaar.

Grauwe klauwier

De instandhouding van de grauwe klauwier wordt met name bepaald door verstoring door recreatie in zijn leefomgeving en niet door stikstofdepositie. Een tijdelijke, kleine depositie (maximaal 0,02 mol N/ha/jr.) op leefgebiedtype (ZG)Lg09 op de Veluwe veroorzaakt geen afname in kwaliteit of van het oppervlak van het leefgebied van de grauwe klauwier. De instandhoudingsdoelstelling van behoud van omvang en kwaliteit van leefgebied komen niet in gevaar.

H2330 Zandverstuiving

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
43 van 51

Historisch gezien wordt H2330 sterk overbelast. Echter is een stabiele trend van de kwaliteit van het gebied op de Veluwe zichtbaar. De tijdelijke, kleine projectbijdrage van 0,02 mol N/ha/jr. zorgt niet voor een negatief effect op de Zandverstuivingen op de Veluwe. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van uitbreiding van oppervlak, verbetering van kwaliteit en behoud van verspreiding wordt niet beperkt door de kleine, tijdelijke projectbijdrage.

(ZG)H2310 Stuifzanden met struikhei

H2310 is een relatief onnatuurlijk habitatype waarbij altijd beheer zal moeten plaatsvinden om de huidige kwaliteit te handhaven. Hierbij speelt de beschikbaarheid van zand uit de omgeving een belangrijke rol. De tijdelijke, kleine projectbijdrage zorgt niet voor een negatief effect op de Stuifzandheiden met Struikhei op de Veluwe. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen wordt dan ook niet beperkt door de projectbijdrage.

H5130 Jeneverbesstruwelen

De huidige trend van Jeneverbesstruwelen is licht positief. Dit komt onder meer door de verjonging die plaatsvindt binnen het huidige beheer. Een tijdelijke, kleine depositie op Jeneverbesstruwelen op de Veluwe veroorzaakt geen negatief effect. Eventuele additionele vegetatie die versnelt zou kunnen opkomen als gevolg van de projectdepositie wordt zonder extra beheer inspanning weggenomen. Het is met zekerheid te stellen dat het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van behoud van zowel de verspreiding als de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit niet wordt beperkt door de zeer geringe, tijdelijke projectbijdrage.

H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)

Een tijdelijke, kleine depositie op Vochtige heiden op Natura 2000-gebied Veluwe veroorzaakt geen negatief effect. Binnen het huidige beheer wordt vegetatie afgevoerd. Eventueel additionele vegetatie die versnelt zou opkomen als gevolg van de projectdepositie zal zonder extra inspanning van het beheer worden weggenomen. De projectbijdrage staat de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling ook niet in de weg.

H3130 Zwakgebufferde vennen

De tijdelijke, kleine projectbijdrage van zorgt niet voor een negatief effect op de Zwakgebufferde vennen. Niet in de laatste plaats omdat deze stikstofbron klein is ten opzichte van bestaande bronnen als pleisterende ganzen. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, behoud van oppervlak, verspreiding en kwaliteit wordt niet beperkt door de kleine, tijdelijke projectbijdrage.

H7150 Pioniervegetatie met snavelbiezen

Een tijdelijke, kleine depositie op Pioniervegetatie met snavelbiezen veroorzaakt geen negatief effect. De projectbijdrage staat de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling dan ook niet in de weg.

H3160 Zure vennen

Uit de meest recente berekening blijkt geen depositie meer op dit habitatype.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
44 van 51

H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)

Een tijdelijke, kleine depositie op Actieve hoogvenen veroorzaakt geen negatief effect. Binnen het huidige beheer zou eventuele additionele vegetatie als gevolg van de stikstofdepositie worden weggenomen zodat dat extra beheer inspanning zou vereisen. Met zekerheid kan worden gesteld dat het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van verbetering van kwaliteit en een toename in oppervlak niet wordt beperkt door de kleine, tijdelijke projectbijdrage.

H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen

De tijdelijke bijdrage van het project is dermate kort (maximaal 5 jaar) en klein (maximaal 0,01 mol N/ha/jr.) dat dit geen verzuigende en/of verzurende werking heeft die een wijziging in de vegetatiesamenstelling tot gevolg heeft. Pas bij een langdurige overschrijding (>12,5 jaar) kunnen namelijk kwaliteitsverlies en/of areaalverlies optreden.

4.17 Ecologische toets stikstofeffecten op overige Natura 2000 gebieden

Ook voor alle overige Natura 2000-gebieden zoals genoemd in het overzicht bij 4.13 is in de PB per habitattype of leefgebied onderbouwd of er effecten kunnen optreden. De stikstofdepositie is in deze gebieden echter zo laag dat er geen effecten optreden en deze ook niet allemaal afzonderlijk in dit besluit zijn opgenomen.

4.18 Typische soorten Natura 2000-gebieden

De habitattypen en leefgebieden van de Rijntakken en Veluwe kennen verschillende typische soorten. Voor de leefgebieden zijn deze soorten behandeld bij de analyse van effecten door stikstofdepositie. In de PB worden typische soorten in de verschillende stikstofgevoelige habitattypen per soortgroep beoordeeld (zie bijlage 10 van de PB voor overzichten typische soorten per habitattype). Het gaat om amfibieën/reptielen, insecten, mossen en vaatplanten, vogels, paddenstoelen en zoogdieren. De huidige achtergronddepositie in de verschillende gebieden kent geen direct toxische uitwerkingen op de verschillende soorten. De mortaliteit wordt niet direct bepaald door de stikstofdepositie. De effectbeoordeling beslaat dus enkel de effecten op het habitat van de verschillende soorten.

Uit de analyse blijkt dat de kleine, tijdelijke projectdepositie geen negatief effect heeft op de betreffende typische soorten.

4.19 Maatregelen om stikstofdepositie te verminderen of mitigeren

Vanwege de hogere stikstofdepositie en de (veel) grotere verspreiding is besloten aanvullende mitigerende maatregelen voor stikstof te nemen die de stikstof emissie (en daaruit volgende stikstofdepositie) verlagen. Deze maatregelen zijn de volgende:

- Realistische planning: de berekening met AERIUS Calculator 2020 gaat uit van een spreiding van de werkzaamheden over vijf in plaats van vier kalenderjaren. Het uitgangspunt van vier kalenderjaren in de berekening bij het ontwerpbesluit was gebaseerd op een zogeheten deterministische planning, waarin geen rekening is gehouden met het optreden van risico's en onzekerheden die leiden tot vertraging. Inmiddels is het project zo ver gevorderd dat een

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
45 van 51

meer realistische planning (een zogeheten probabilistische planning) gemaakt kon worden. Hierin is rekening gehouden met risico's die hoogst waarschijnlijk zijn en is doorgerekend welk effect dat heeft op de planning. De nieuwe berekening met AERIUS Calculator 2020 gaat uit van de meest realistische doorlooptijd van het project;

- Inzet van 1 elektrische kraan: om de stikstofemissies van het project te verlagen is gekozen om een elektrische kraan in te zetten. De beschikbaarheid en inzet van deze kraan is met de uitvoerder afgestemd. In de berekening bij het ontwerpbesluit was geen rekening gehouden met elektrisch materieel.
- Optimalisaties in het ontwerp: Inmiddels is het project zo ver gevorderd dat blijkt dat er minder grondverzet nodig is dan waar in de berekening bij het ontwerpbesluit vanuit werd gegaan. Minder grondverzet werkt door in minder draaiuren voor het materieel. Ook is beter bekend welk materieel nodig is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. In de eerdere berekening bij het ontwerpbesluit was nog rekening gehouden met een opslag (vanuit het voorzorgprincipe) van 15 %. In de berekening met AERIUS Calculator 2020 is de opslag voor nader te detailleren werkzaamheden is daarom aangepast naar 5 %. Met deze mitigerende maatregelen zijn de uitgangspunten van de berekeningen aangepast en zijn nieuwe berekeningen gemaakt (wederom met Aerijs Calculator 2020). Door het nemen van deze mitigerende maatregelen blijkt de stikstofdepositie aanzienlijk afgenomen.

4.20 Conclusie ecologische toets stikstofdepositie

Ook met gebruik van de nieuwe Aerijs-rekenmodule blijkt uit de toetsing dat de tijdelijke depositie op alle relevante gebieden en habitattypen/leefgebieden of de bijbehorende typische soorten geen negatieve of significant negatieve effecten veroorzaakt. Globaal gezien komt dit doordat de depositie:

- te tijdelijk is om een verandering in vegetatiesamenstelling of structuur te bewerkstelligen;
- voor de typische- en habitatsorten de voedselbeschikbaarheid en/of de voortplantingsmogelijkheden niet negatief beïnvloedt;
- ruim binnen de meteorologische fluctuaties in stikstofdepositie valt;
- zeer gering is ten opzichte van aanwezige (natuurlijke) bronnen als ganzenpopulaties of aanspoeling via omgevingswater;
- en in bijna alle gebieden wordt weggenomen binnen het huidige beheer, zonder dat hiervoor additionele maatregelen of intensivering van het beheer dient plaats te vinden.

De instandhouding van de beschermde waarden in alle relevante Natura 2000-gebieden komt niet in gevaar. Significant negatieve of negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn daarmee met zekerheid uit te sluiten. De natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden worden niet aangetast.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
46 van 51

5 Cumulatie

Nu ecologisch onderbouwd is dat de tijdelijke stikstofdepositie geen effect heeft op de instandhoudingsdoelen van de betrokken Natura 2000-gebieden is er geen cumulatietoets in de PB opgenomen voor dit onderdeel.

In hoofdstuk 10 van de PB is de cumulatie voor overige effecten uitgewerkt.

De dijkversterking Wolferen Sprok heeft negatieve effecten op de broedvogelsoort blauwborst en niet-broedvogelsoorten kolgans, grauwe gans en brandgans vanwege ruimtebeslag binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken. En er zijn negatieve effecten op de niet-broedvogelsoorten fuut, kolgans, grauwe gans, brandgans, krakeend, slobend en kemphaan vanwege verstoring binnen het Natura 2000-gebied. In andere Natura 2000-gebieden is geen sprake van negatieve of significant negatieve effecten.

Van geen van de (niet-)broedvogelsoorten waar de dijkversterking Wolferen Sprok een negatief effect op heeft zal in cumulatie met andere projecten tot significant negatieve effecten leiden. De conclusie van deze cumulatietoets is dan ook dat de dijkversterking tussen Wolferen en Sprok in combinatie met andere, reeds vergunde projecten niet tot significant negatieve effecten door ruimtebeslag en verstoring van vogels met een instandhoudingsdoel voor het Natura 2000-gebied Rijntakken leidt.

6 Conclusie

Daar waar mogelijk (significant) negatieve effecten kunnen optreden op habitat- en vogelrichtlijnsoorten worden maatregelen getroffen om deze effecten weg te nemen. Significant negatieve of negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn met zekerheid uit te sluiten. De natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden worden niet aangetast. Wij onderschrijven de conclusies en de daaraan ten grondslag liggende motivaties van de stukken zoals bij de aanvraag gevoegd. Wij hebben op basis van deze ecologische beoordeling de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor de betrokken Natura 2000-gebieden. De vergunning kan worden verleend.

7 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

Wet natuurbescherming artikel 2.4

Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 2

Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 3

Wet natuurbescherming artikel 5.3 lid 1

Besluit natuurbescherming, artikel 2.14, lid 3

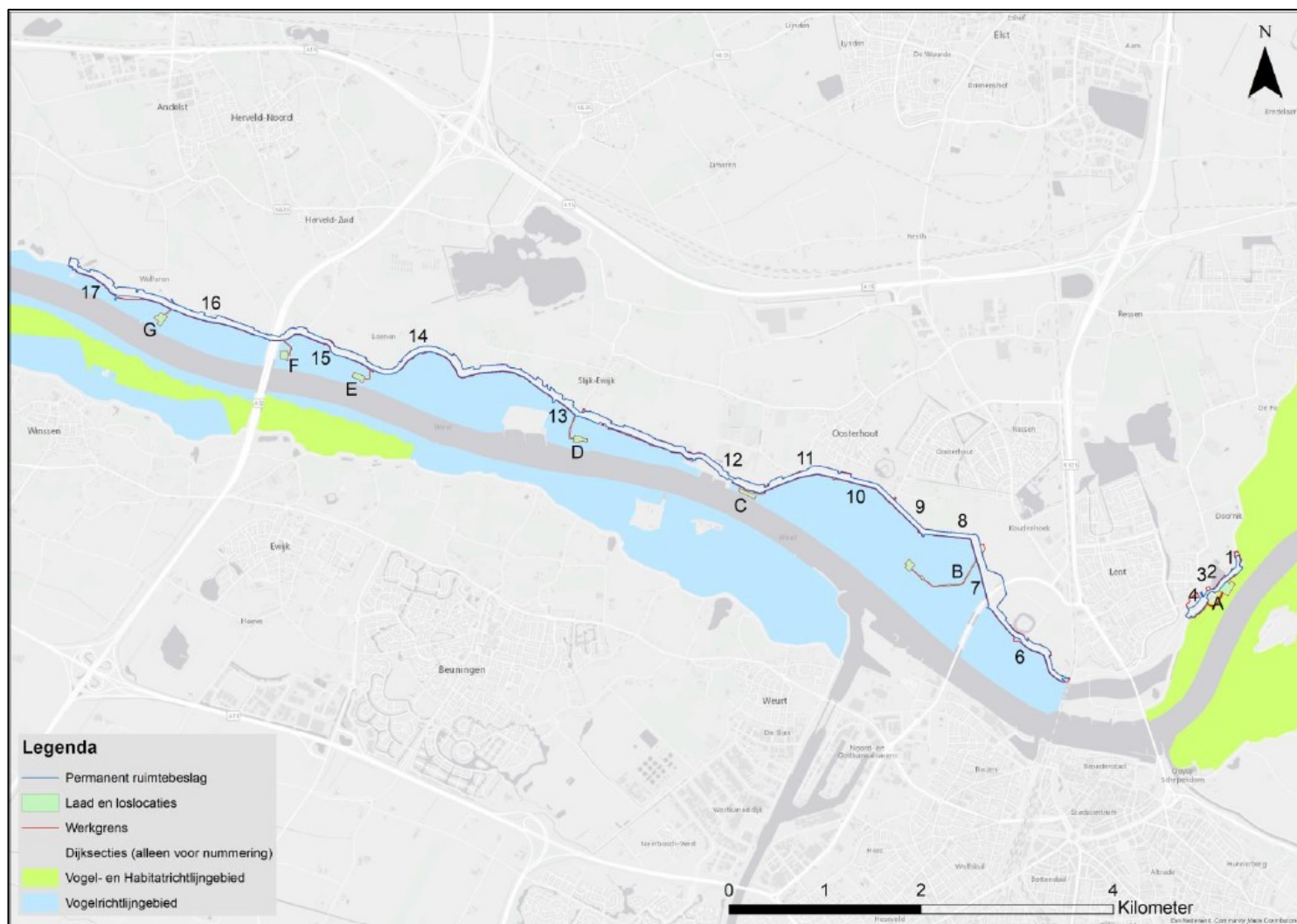
Beleidsregels procedure besluitvorming Wet natuurbescherming Gelderland

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
47 van 51

Bijlage 2 Ligging dijkversterking de Waaldijk tussen Wolferen en Sprok en studiegebied

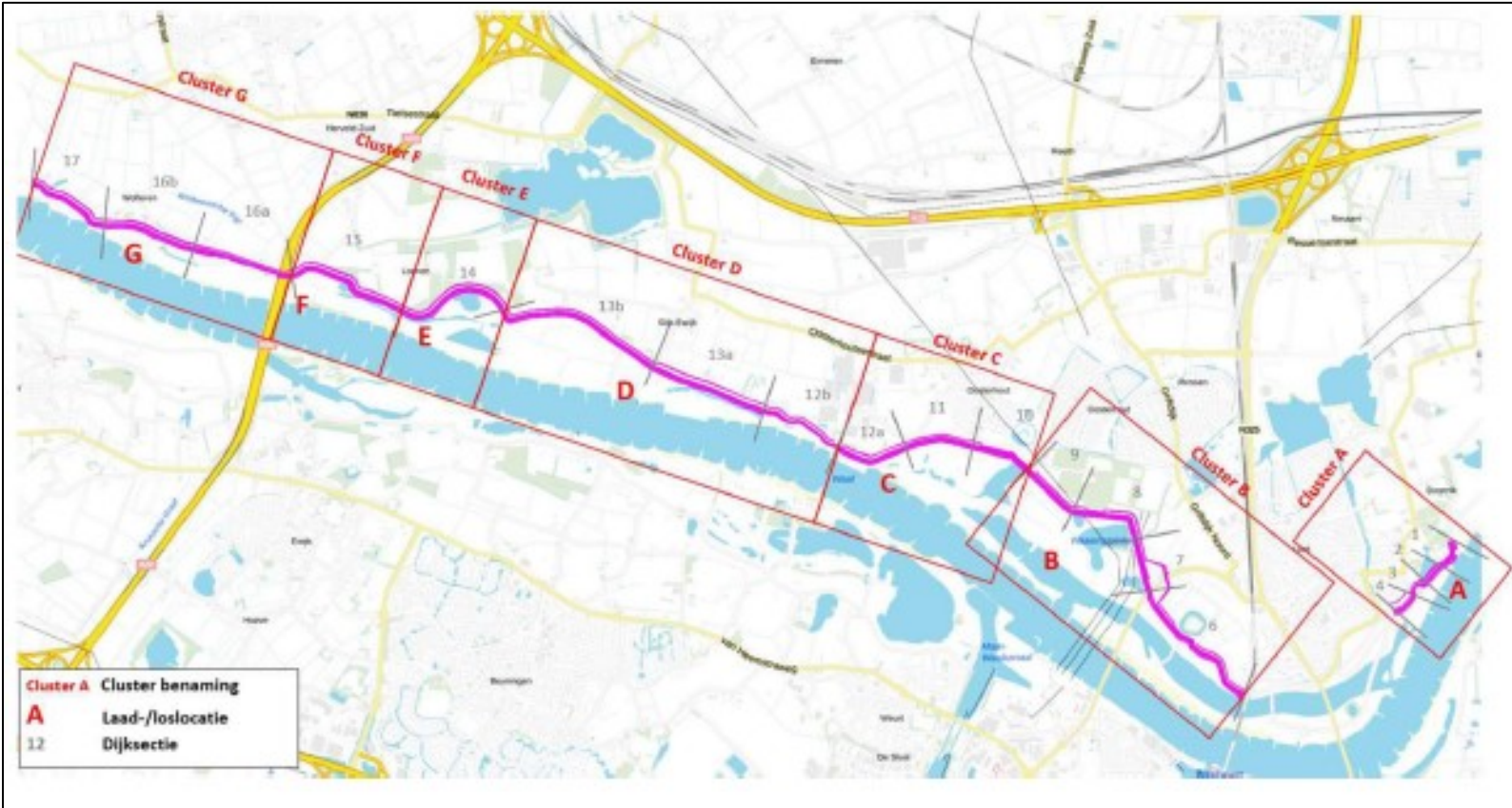

Ligging dijkversterking Wolferen - Sprok (dijksecties) en een deel van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Rijntakken.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
48 van 51

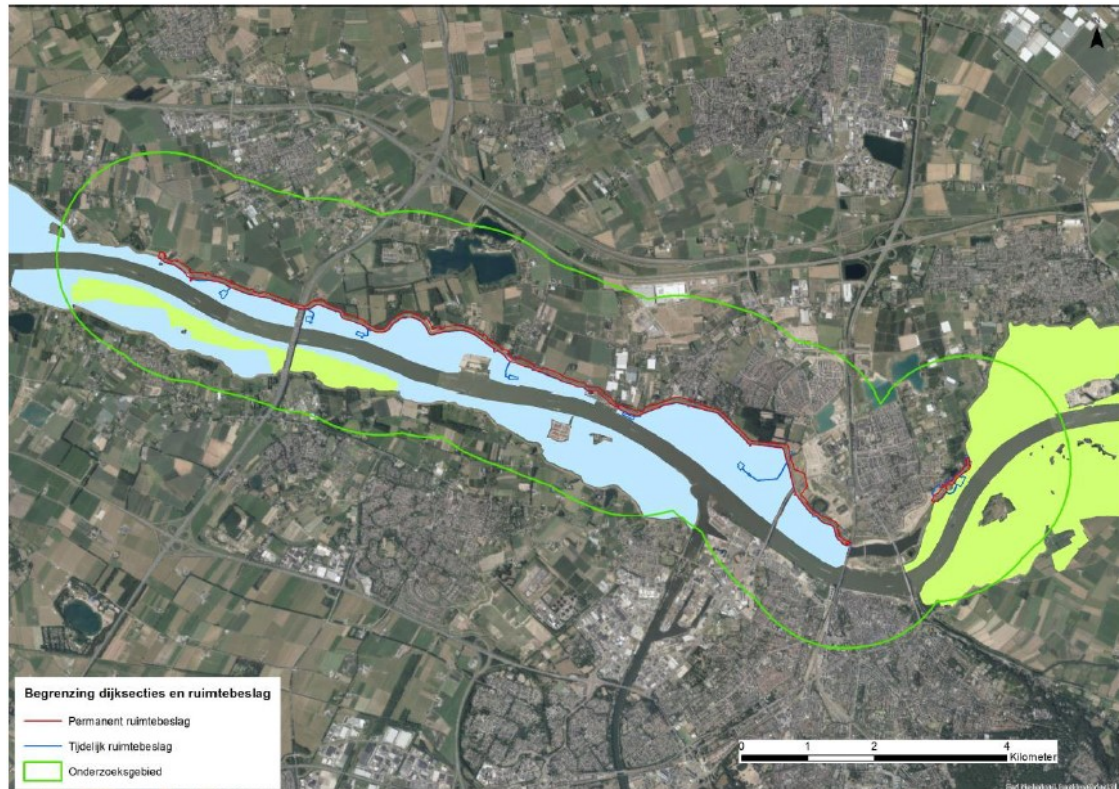

Traject van de dijkversterking Wolferen-Sprok met daarin aangegeven de dijksecties, laad-/loslocaties en gronddepots.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
49 van 51

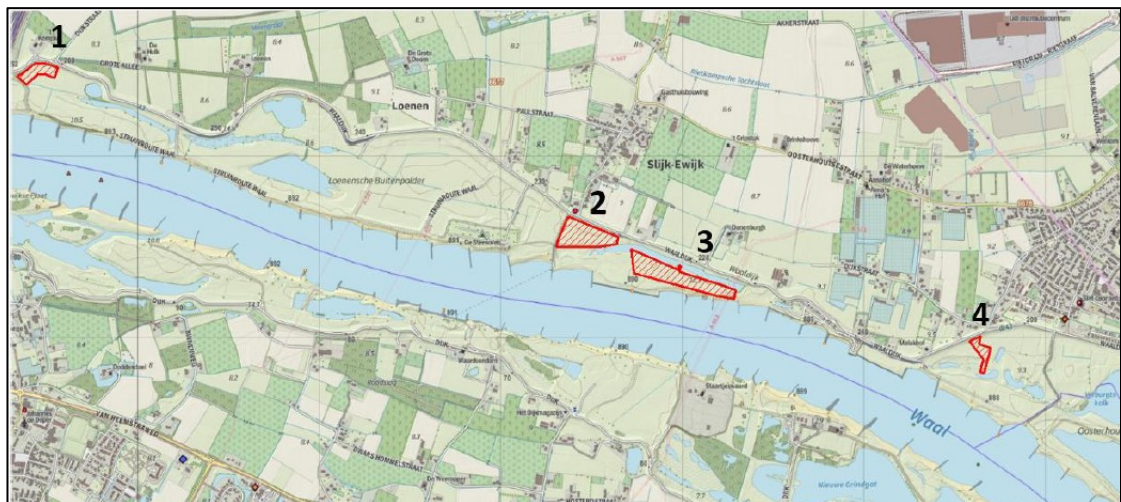
Ligging onderzoeksgebied dijkversterking Wolferen - Sprok (1.500 meter). In blauw en groen is aangegeven welke delen HR+VR gebied zijn (groen) en welke delen VR-gebied (blauw). Het onderzoeksgebied voor de monitoring betreft de percelen in de uiterwaarden grenzend aan de dijkversterking.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
50 van 51

Bijlage 3 Ligging mitigatiepercelen leefgebied kwartelkoning

Overzicht mitigatiepercelen die ingezet worden als leefgebied kwartelkoning.

Datum
19 april 2021

Zaaknummer
2020-009843

Blad
51 van 51

Bijlage 4

Aerius berekening kenmerk RhL5T9pGZP9w, d.d. 27 januari 2021

wordt separaat meegezonden